

Maig 1994 - N° 145 - 150 PTA.

LLUCMAJOR

de pintes en ample

S'INAUGURA EL CENTRE DE SALUT

100 cl.

25% vol.

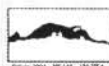
AROP
d'en
GORI
F. Vidal

Elaborado por Destilerías F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s.n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 75497 Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182 PM

LLUCMAJOR
de pinte en ample

Revista mensual

Dep. Leg. PM - 350 - 1.981 Any XIII

EDITA:

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ i PUBLICITAT:

C/ Bisbe Taixaquet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX:

Catalina Font

COL.LABOREN:

Sebastià Alzamora, Ignasi Barceló

Miquel Barcelò, Miquel Bezares

Llúcia Caldés, Celso Calviño

Francina Capellà, Miquel Cardell

Sebastià Cardell, Joan Clar

Joan Contestí, Damià Duran

Bartomeu Font, Joana Font

Catalina Garau, Maties Garcías

Antoni Ginard, Miquel Janer

Franc Jaume, Coloma Julià

Antoni Llompart, Benet Llompart

Llorenç Mascaró, Francisca Mut

Maties Mut, Miquel Mut

Guillem Oliver, Jaume Oliver

Margalida Palou, Nanda Ramon

Sebastià Rubí, Jaume Salvà

Josep Sacarès, Miquel Sbert

Tomeu Sbert, Catalina Serra

Jerònia Socías, Joan Socías

Gabriel Thomàs, Arnau Tomàs

Pere F. Torrens, Antoni Vadell

Bàrbara Verdera, Francesc Verdera

SECCIÓ ESPORTIVA:

Coordinador: Joan Quintana

Col.laboren:

Joan Jaume, Jaume Manresa

IMPRIMEIX:

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

**El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial**

La credibilitat política, sota mínims

Corrupció és la paraula de moda. En aquestes darreres setmanes ha estat conjugada en activa i en passiva fins a límits insospitats com a notari de l'actualitat política. Una actualitat plagada d'esdeveniments negatius en què la marea dels escàndols financers i polítics ha pujat tant que la majoria dels ciutadans no dubten a pessigar-se per comprovar que no es tracta de cap malson. Que el director general de la Guàrdia Civil hagi fugit de les forces d'ordre públic per tal d'eludir l'acció de la Justícia és una realitat al·lucinant, que se suma al cas Rubio, en un govern que a les darreres eleccions havia recollit un cabal important de vots procedents d'uns ciutadans que se resistien a creure que el lema de "cent anys d'honrades" criàs malves.

Fer una lectura absolutament negativa dels dotze anys de Govern socialista seria injust, però els objectius assolits i els llums d'aquest període ara boten fets trinqués pel llamp de la corrupció. Felipe González i el PSOE varen preferir d'escollar les paraules dels oportunistes i dels servils i desoir les crítiques honestes d'amples sectors de la societat. Un sondeig, publicat recentment, indicava que un 53 per cent de la població consultada creu que ara hi ha més corrupció que en l'època final del franquisme.

És, amb totes les limitacions d'un sondeig o d'una enquesta, el reflex del sentir d'un important nombre de ciutadans. Així la reivindicativa jornada de l'1 de maig, diada en què la classe treballadora surt al carrer en defensa dels drets laborals, les pancartes i consignes tengueren el comú denominador de la corrupció com era el crit dels treballadors de Madrid, quan desfilaven davant de la monumental façana del Banc d'Espanya: "ahí està. ahí está, la cueva de Alí Babá".

Enginy i agudesia popular apart, durant aquest darrer manament de Felipe González al front d'un executiu socialista els nivells de credibilitat de l'honradesa de la classe política i en l'eficàcia del sistema democràtic per controlar la corrupció s'han situat en una cota mínima. Tapar la corrupció i justificar el que es injustificable ha desembocat en una situació en què els ciutadans han col·locat al Govern i el seu President sota sospita. Són dubtes més que raonables i són al carrer.

Trobada de la Germandat de donants de sang

El proper diumenge dia 29 de maig, a les 17 hores, se celebrarà la Trobada de Campos, on es reuniran amics i donants de les localitats de Llucmajor, Porreres, Campos, Ses Salines, Santanyí, Felanitx, Porto Colom, Colònia de Sant Jordi, Alqueria Blanca, Cas Concos, S'Horta, Canonge i Es Llombards.

L'acte de la trobada tindrà lloc a l'església parroquial de Sant Julià, a Campos. Durant l'acte es procedirà a la imposició d'insígnies acreditadores als donants que han superat les 10, 25 i 50 donacions.

Hi assistiran l'Honorable Conseller de Sanitat, D. Bartomeu Cabrer, el Director General de Sanitat, D. Ginés Martínez i els membres de la Junta rectora presidits per D. Victor Gistau, així com els batles de les localitats esmentades. Després de l'acte se servirà un berenar.

Lectura de poemes

El divendres, dia 6 de maig, els poetes llucmajorers de les darreres fornades: Sebastià Alzamora, Joana Lladó, Miquel Bezares, i Miquel Cardell llegiran els seus poemes, després de ser presentats per Antoni Llompart, al bar Colon a les 22 h.

És un acte anunciat al moment de tancar l'edició i organitzat per l'Obra Cultural Balear de Llucmajor.

Gaspar Oliver, reelegit president del PP-Mallorca

El batle de Llucmajor Gaspar Oliver fou reelegit, el dissabte 30 d'abril, president de la Junta Insular del Partit Popular per Mallorca, amb 448 vots a favor. L'altre candidat, Albert Herran, va aconseguir 146 vots, el 27,5% dels vots emesos.

A la llista de Gaspar Oliver (el candidat elegit per Gabriel Cañellas) hi figuraren també Joan Verger, president del CIM i Cristòfol Soler, president del Parlament.

El Congrés es va celebrar al Poble Espanyol i hi participaren 700 delegats.

Gaspar Oliver va manifestar que estava satisfet perquè li havien renovat la confiança i va convidar tots els militants a participar.

Coloma Julià

Plenari de l'Ajuntament

Sense oposició, i en menys de quinze minuts

Llucmajor - Arnau Tomàs

El darrer plenari ordinari de l'Ajuntament de Llucmajor, celebrat el passat dilluns, va batre el rècord quant a rapidesa, perquè en menys de quinze minuts, s'aprovaren, sense oposició, tots els temes, deu en total contemplats en l'ordre del dia, i és que l'oposició del grup socialista, ja sigui a causa dels temes exposats o perquè no està per discussions, està conforme en tot.

Ràpidament, idò, es varen aprovar aquests assumptes:

- Aprovació inicial, i en cas de no reclamar, de manera definitiva, l'ordenança dels impostos d'activitats econòmiques, que diu que s'establiran quatre categories de carrers, i com que el terme de Llucmajor només en tenia tres, el número quatre, el més baix, serà el nou Polígon Industrial.

- Aprovació de l'annex al conveni de col·laboració entre IBASAN i els

Ajuntaments de Campos i de Llucmajor per a la construcció de l'estació depuradora sa Ràpita-S'Estanyol.

- Cessió a GESA de l'ús de terrenys locals del Polígon industrial de Son Noguera.

- Aprovació inicial de la modificació de l'article 16-1 de l'ordenança municipal del servei d'auto-taxi.

- Sol·licitud al CIM pel pla de presatcions bàsiques.

- Aprovació de convalidació de despeses.

Com a tema urgent, no contemplat en l'ordre del dia, es va aprovar desestimar la compra del solar annex a l'edifici de ca'n Clar, on s'ha de construir la Residència per a la Tercera Edat, perquè no interessa a INSERSO.

- I, entre el capítol de precs, esments i qüestions, Tomàs Garcias, del grup socialista, va formular dues preguntes referides a Aquacity. La

primera, sobre la pretesa instal·lació d'una benzinera i unes síquies cap a la Depuradora de s'Arenal. El batle

respongué dient que la instal·lació de la benzinera es troba paralitzada i quan a les síquies, seran per portar

aigües residuals d'Aquacity a l'Estació depuradora.

Dinar de quintos i quintes del 70

Dies passats els quintos i quintes que vàrem néixer el 1949 ens reunirem al Restaurant Ca'n Tià Taleca per celebrar el dinar anual de companyonia.

Com és ja habitual hi va haver bulla i sarau, rifes i

ball a rompre amb el Duo Ària.

Com sempre un dia propici per a les converses, per retrobar-se amb els vells amics i per recordar els temps passats de la més tendra infantesa i joventut.

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SPORTS

ca'n salom

CORDELLERIA I ESPARDENYERIA

C/ Músic Joan Xamena, 12. Tel. 66 14 84 (Llucmajor)

Les missioneres arribades de Ruanda visitaren Lluçmajor

El passat dimarts, 26 d'abril, les missioneres dels Sagrats Cors arribades recentment de Ruanda: Concepció Basagaña, de Torelló; M. Teresa Cànaves i Maria Cifre, de Pollença i M. Lluïsa Arriaga, de Navarra, vengueren a Lluçmajor per exposar la seva visió dels fets que passen a Ruanda amb els enfrontaments entre els "hutu" i els "tutsi", després de l'assassinat del president.

Totes quatre pertanyen a la congregació mallorquina de les religioses dels Sagrats Cors i totes

quatre, ben visiblement afectades, manifestaren el seu desig de tornar-se'n aviat per ajudar a aquella gent "que s'ha quedat desemparada, sense menjar, sense medicaments i sense la nostra ajuda. A més ens preocupen les germanes missioneres ruandeses, les quals han quedat soles, sense família"

Manifestaren que a més de la tasca d'evangelització havia estat molt positiva la construcció d'una granja i d'una sala d'hospitalització, des d'on es duia a terme un control de nutrició i es donava una formació

sobre la higiene, o s'estimulaven treballs al camp i cria de conills.

Tota aquesta tasca va quedar paralitzada quan el 9 d'abril bombardejaren la Missió; se'ls perseguia pel fet d'haver refugiat a algú i concretament als "tutsi". Amb el bombardeig moriren moltíssimes persones.

Davant la impotència d'aquest fet no els va quedar més remei que fugir, amb l'ajuda de belgues i italians perquè el consul espanyol era fora.

Ara la seva fita es la de tornar-se'n el més aviat possible i per això han mantingut una sèrie de contactes amb la Creu Roja Internacional i la resposta

és que de moment és impossible d'entrar a Ruanda; no obstant s'instal·len campaments de refugiats a les fronteres de Tanzània i Zaire i allà sí que hi podran anar dues persones per congregació, a l'espera de poder entrar, quan s'els permeti, a Ruanda, quan s'hagin resolt els conflictes repetits al llarg de la història entre les dues races que es disputen el poder: els "hutu" i els "tutsi".

C. Julià

**Tallers
MARINA**

PEUGEOT - TALBOT
Agent Oficial

L'Agència d'Assegurances de TALLERS MARINA
vos comunica que ara també fa assegurances
sanitàries amb descomptes especials. **INFORMAU-VOS!**

C/ Marina, 104 - Tel. 66 05 21
Exposició i venda: C/ Marina s/n
LLUCMAJOR

DESCUBRA AHORA...

*Nuestra redacción de futuro
en Asistencia Sanitaria*

JOIERIA I RELLOTGERIA

CAS COTXER

**GRÀCIES A TOTS ELS AMICS
I CLIENTS PER LA SEVA
ASSISTÈNCIA AMB MOTIU
DE L'OBERTURA DE LA
NOVA JOIERA I
RELOTGERIA CAS COTXER**

**JOIERIA I RELLOTGERIA
CAS COTXER POSA AL
VOSTRE ABAST TOTA LA
PROFESSIONALITAT I
EXPERIÈNCIA**

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Llucmajor)

S'Arenal

Continua la polèmica al CN Arenal i dia 19, eleccions

Aquests són els jugadors del C.P. Cabrera que han aconseguit la més brillant gesta en competició oficial, en un equip de botxa (cast. "petanca").

Tomeu Sbert Barceló

Dia 19 d'aquest mes de maig, eleccions al CNA. Unes eleccions a la presidència que es presenten plenes de polèmiques, després de sortir un nou grup opositor encapçalat per Joan Vich, a la gestió de Joan Miquel Catany, 21 anys quasi al càrrec presidencial i ha arribat el que no s'esperava.

La primera cosa sorprenent va ser la dimissió de J. Miquel. I quan semblava que Vich i el seu equip trobarien les portes obertes per ocupar la màxima responsabilitat del club, ha sortit un nou grup, encapçalat pel llumajorer Damià Verger Garau, el qual també opta a la presidència. Verger formava part de la directiva de J. Miquel.

Les dues candidatures estan confeccionades i acceptades per la junta electoral.

Joan Vich té com a companys A. Galmés Cañelles, J. Salas Oliver, A. Frontera Barceló, B. Julià Vidal, A. Roses Pou, A. Font Mas, J. Granados Aumacelles, M. Real Gamundí, J. Julià Ramis i E. Rosselló Cabanes.

D. Verger és acompanyat per F. Mulet Clar, J. Amengual Mulet, B. Roig Lliteras, A. Rosselló Nadal, J. Calafat

Bonet, M. Mayol Morro, Joan M. Fiol Tur, R. Borràs Jaume, J. Vaquer Mataró, M. Reda Barceló i J. Garau Mas.

ASSEMBLEA DE LA III EDAT

L'associació de Persones Majors de s'Arenal, que des de fa anys tenen el local social als baixos de l'església parroquial, va celebrar assemblea general. La reunió va ser bastant moguda i va acabar amb la dimissió de l'actual junta directiva, encapçalada per Fermín R. Risso, el qual havia substituït a G. Daureo, que aquest ens deixà per sempre. La reunió tengué per escenari el nou local destinat a les persones majors, al carrer Terral cantonada Formentera, encara que no es troba inaugurat oficialment. Un cop celebrada l'assemblea, molt concorreguda, es passà a les instal·lacions d'Aquacity on es va oferir un berenar.

És d'esperar que a causa de la dimissió de la junta, es convocaren eleccions dins de poc temps.

REPRESENTARAN ESPANYA

Els atletes David Ordoñez i Pau Vallejo, arenalers, representaran

Espanya, entre altres corredors de la península, a Xipre, on se celebra aquest mes de maig la Gimnasiada. Es tracta d'un campionat del món d'esport escolar. Els dos, Ordoñez i Vallejo, són entrenats per Miquel Bujosa.

BREUS

-Josep C. Frau i Marc Patiño es proclamaren campions de Mallorca, classe lasser i optimist, proves celebrades a sa Ràpita i a Pollença. Tots dos pertanyen al CNA.

-La U.D. Arenal ha aconseguit salvar la categoria de III Divisió Nacional. També aquest club, després del 30 de juny, necessitarà eleccions presidencials.

-La temporada turística ha començat, com estava anunciada. Molta gent i pressagi d'"any històric en turisme", com diuen els entesos.

-Aquacity torna a obrir les portes al públic aquest 1 de maig.

-Quique Ogazón y Tomeu Socias, un tàndem a seguir en la direcció de la UD Arenal, la propera temporada. És de justícia.

-L'ex-vicepresident de la UD Arenal, Manuel Pavón, de 56 anys d'edat, ens deixà per sempre. Que descansi en pau.

-La "Festa del llibre" es va celebrar a s'Arenal amb diferents actes. A la biblioteca municipal i a la Plaça M. Cristina, venda de llibres a càrrec dels "Amics dels Reis d'Orient".

-El Club de Botxa ("Pétanca") Cabrera ha ascendit a Preferent. I encara més important és acabar la temporada sense conèixer la derrota. 22 confrontacions i altres tantes victòries.

-Dia 15 d'aquest mes de maig s'anuncia la "I Caminata Arenal-Cura", organitzada per l'Associació de veïnats s'Algar. La concentració serà a la Plaça Major de s'Arenal a les 6 de la matinada i la sortida, mitja hora després. A Cura, gran torrada amb sorteig de regals i gran festa. La tornada, en autocar.

-I fins d'aquí a una mesada.

S'inaugura el Centre de Salut i entra en funcionament el P.A.C.

A primers de mes han començat les trasques per posar en funcionament el Centre de Salut de Lluçmajor; possiblement això es produirà el dimecres dia 11 d'aquest mes.

El Centre de Salut de Lluçmajor té una cobertura molt extensa geogràficament, inclou el terme de Lluçmajor amb les seves urbanitzacions, Algaida, i els nuclis de població de Pina i Randa.

La dotació de personal és:

METGES: medicina general i de família: 8. Que es distribuïran de la següent:

* Població de Lluçmajor: 5

* Badia Gran: 1.

* Algaida, Randa, Pina: 2.

PEDIATRES: 2. A Lluçmajor i Algaida.

INFERMERS: 8, distribuïts de la manera següent:

* Població de Lluçmajor: 5.

* Badia Gran: 1

* Algaida, Randa, Pina: 2.

COMARES: 1, a Lluçmajor.

PERSONAL ADMINISTRATIU:

4. La distribució serà:

* Població de Lluçmajor: 3

* Algaida: 1.

AUXILIAR D'INFERMERIA: 1 a Lluçmajor.

L'assistència que es donarà serà la de medicina general i assistència d'infermeria bàsica. Tot el que sigui assistència especialitzada seguirà com fins ara; haurem d'anar a Palma.

Pot esser que s'incorpori també l'especialista d'odontologia i més envant es formi un equip de toco-ginecologia.

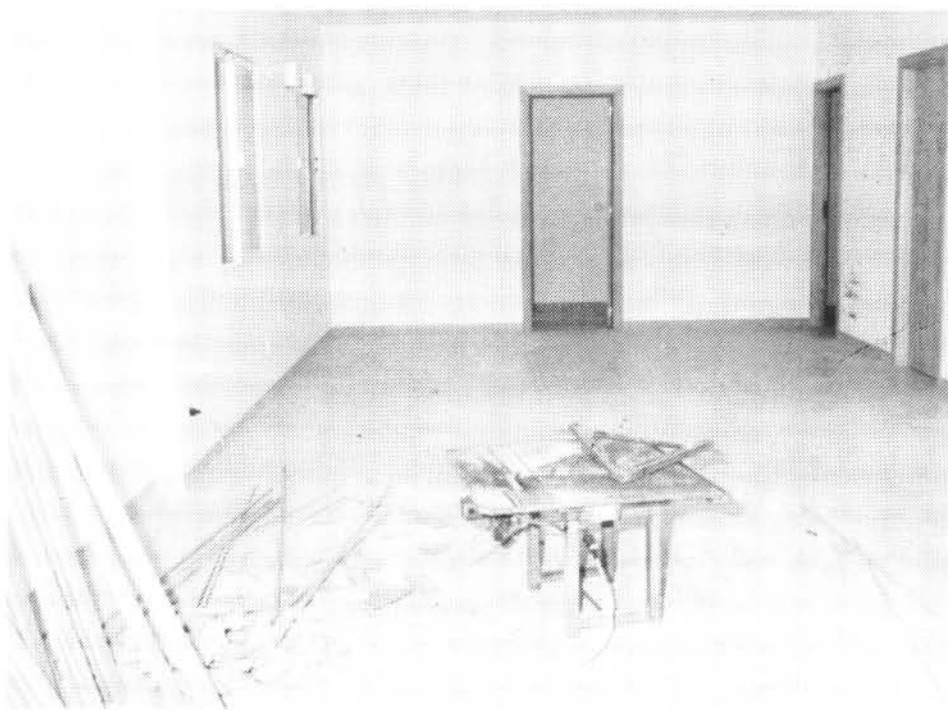
No hi haurà equip de traumatologia ni radiologia (radiografies), les factures s'hauran de derivar, com fins ara, a l'hospital per posar els guixos.

Entrarà també en funcionament el P.A.C. (Punt d'atenció continuada), això vol dir que quan

els diferents professionals acabin la seva tasca diària, entra en funcionament un equip de guàrdia (metge-infermer) en presència

física al centre per atendre les urgència.

Catalina Serra.

S'afanyen les obres per deixar enllestit el Centre de Salut (Foto: C. Julià)

EURO - IDIOMAS
Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
nadius i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 Lluçmajor Tel 66 1133

El terme de Llucmajor carrer a carrer

En els 324,94 km² que fan del terme de Llucmajor el més extens de Mallorca, s'hi ubiquen un total de desset nuclis urbans, des de s'Arenal fins a son Bieló passant per nuclis com Les Palmeres o Badia Gran, i entre tots es reparteixen una xarxa viària constituïda per més de quatre-cents carrers, avingudes i places.

La tasca de plasmar aquests complexos sobre el paper la dugué a terme, juntament amb un equip interdisciplinar i durant un període de temps d'uns tres anys, l'enginyer tècnic en topografia Bartomeu Font Tous.

La iniciativa de realitzar aquest útil plànol la trobam a l'antic consistori de l'Ajuntament, iniciativa que el consistori actual continuà i que ara acaba de cristal·litzar amb l'edició i publicació per part de l'Ajuntament de Llucmajor de cinc mil exemplars del plànol, presentat en roda de premsa, presidida pel tinent de batle Mateu Monserrat, dia 21 d'abril.

El plànol recull variada i valuosa informació tant cultural com referent a serveis públics. Així, l'obra esdevé una completa guia on es poden trobar telèfons d'urgència, transports públics, benzineres, monuments, esglésies, etc. I sens dubte allò que dóna la millor garantia al plànol és l'exhaustiu treball de camp de l'equip. S'han revisat tots i cada un dels topònims i noms de carrers per evitar qualsevol possibilitat d'error o de repetició, de manera que ara mancava només una tercera passa -la col·locació de plaques a tots els carrers per tal de senyalitzar-los- per aconseguir donar-li una utilització del tot efectiva.

Tomeu Font Tous (Foto: C. Julià)

Com a curiositat, el fet que en els nuclis on més recentment s'han implantat nous noms de carrers, es pugui observar una temàtica ben definida. Així, a Badia Blava hi trobam noms de constel·lacions i planetes. A Badia Gran, noms d'almiralls o conqueridors; a Cala Pi, topònims de finques de la marina; a Es Pas, compositors i inventors; a les Palmeres, en canvi, noms de plantes i flors; a Vallgornera només compositors i a sa Torre, sants i santes, mentre que a Tolleric i a son Bieló hi podem trobar noms d'etimologia marina.

L'EXPERIÈNCIA D'UNA NISSAGA DE CANADORS

El responsable dels treballs del plànol pertany a la família Font, i és el tercer membre d'una nissaga que

manté més de setanta-cinc anys d'experiència en l'elaboració de plànols topogràfics.

Tomeu Font i Font fou un dels canadors més significatius i reconeguts entre els anys 1920 i 1950, anys en què s'establiren gran quantitat de possessions i en els quals també, gran nombre de finques dels voltants del poble passaren de formar part de la ruralia a convertir-se en solars i terreny urbanitzable.

El relleu seria després per a Miquel Font Oliver, que continuà amb la tasca del seu pare, i actualment l'ofici ha passat a mans de la tercera generació: Bartomeu Font Tous, qui, a més de la tradició, compta amb els darrers avenços tècnics realitzats en el camp de la topografia.

Francesc Verdera

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa, 37
 Teléfono 66 04 69
 LLUCMAJOR (Mallorca)

Presentació de la tercera edició de la Selecció de poemes de Maria Antònia Salvà per a ús dels escolars de Llucmajor

Redacció

El passat dia 22 d'abril, vigília de la festa del llibre, es va presentar al Saló d'actes de l'Ajuntament aquest tercera edició. La primera es publicà l'any 1966, a cura de Joan Pons i Marquès, i la segona l'any 1984, amb una presentació de Jaume Oliver i Jaume.

Aquesta tercera, a més d'incloure amb molt bon criteri un total de 27 poemes, alguns més que a les edicions anteriors, conté una presentació del Regidor d'Educació i Cultura, Mateu Monserrat i Pastor, presentació que desvetlla el perquè de la primera edició. Efectivament, amb la inclusió d'una carta de Joan Mascaró i Fornés adreçada al aleshores batle de Llucmajor, l'any 1965, Mateu Monserrat i Calafat, queda clar que la iniciativa fou de l'esmentat professor de Cambridge, nat a Santa Margalida. En l'esmentada carta, a més d'una admiració per la poesia de la nostra poetessa, Mascaró es refereix a uns excel·lents criteris pedagògics que insisteixen en la necessitat d'iniciar tots els aprenentatges per la realitat més pròxima als infants. Mascaró havia rebut, uns mesos abans, el parlament que havia fet el mateix Pons i Marquès durant la inauguració del monument-homenatge a Maria Antònia Salvà, L'Espigolera, fet que el motivà a realitzar una visita a Llucmajor i a

escriure l'esmentada carta.

El presentador, Jaume Oliver i Jaume, es referí a Joan Mascaró i al contingut de la Selecció de poemes. Del primer, en va confeccionar una breu biografia, remarcant la seva personalitat, el seu altíssim nivell científic i literari, i la seva profunda espiritualitat.

Nat a Santa Margalida l'any 1897 i mort a Comberton (Cambridge) l'any 1987, Mascaró dedicà tota la seva vida a la tasca científica de l'estudi, ensenyament i traducció d'algunes de les grans obres de la cultura oriental, a partir de la seva especialització en la llengua sànscrita. Fou alumne de l'Escola de Comerç de Palma (1908-1914) i del Downing College de la Univesitat de Cambridge (1926-1929), on obtingué el doctorat l'any 1932. Fou professor a Jaffna, prop de Ceilan, i després de la Universitat Autònoma de Barcelona, de l'Escola Normal de la Generalitat i de l'Institut Escola de Barcelona durant la Segona República. Exilat després de l'any 1936, residí a Anglaterra fins la seva mort.

Autor de les traduccions de **Bhagavad-Gita**, **Upanisads** i **Dhammapada**, publicà una **Selecció de poemes de Keats**, i **Lamps of fire** (Llànties de foc), selecció de pensaments de diverses religions i filosofies.

L'any 1983 fou nomenat Doctor

honoris causa per la Universitat de les Illes Balears i l'any 1986 fou declarat fill il·lustre de la seva vila natal, Santa Margalida, on està enterrat.

De la **Selecció de poemes**, al presentador digué el següent:

"Aquests vint-i-set poemes de Maria Antònia Salvà han de constituir una excepcional avinentesa per al delit de tots, petits i grans, per als aprenentatges vius i enriquidors, per a la descoberta de la natura, per a la festa de la llengua, per al propi creixement i per a un major arrelament de tots, tant a nivell individual com col·lectiu, en la història i en la cultura de la comunitat llucmajorera.

***

Són poemes per ésser llegits i rellegits, analitzats, recitals, musicats, estimats i fruitos.

Vint-i-set poemes com vint-i-set abraçades amb la bellesa i la bondat.

Vint-i-set poemes com vint-i-set estels per a tots els ulls que cerquen l'infinit".

El presentador proposà diverses iniciatives per a la divulgació de l'obra de Mascaró i per a un millor aprofitament didàctic d'aquesta **Selecció de poemes**: un vídeo, una cassette amb diversos poemes, i d'altres activitats als centres escolars.

En el transcurs de l'acte el Pare Lliteras va presentar també el llibre "Lluc-Llucmajor, germanor amorosa". El n. 6 de la col·lecció "Papers de l'Allapassa" editats per l'Ajuntament, i que fou el títol de la conferència pronunciada l'any passat pel P. Bartomeu Matheu, per commemorar el XXXV aniversari del traspàs de M. Antònia Salvà.

Magdalena Servera va recitar el poema "Orfanesa" de la poetessa llucmajorera perquè així li ho demanaren, i després de l'actuació de la Coral Juvenil de l'Escola de Música el Regidor de Cultura Mateu Monserrat va cloure l'acte obsequiant a tots els assistents amb les dues publicacions.

Foto: C. Julià

El Dr. Daussent nou membre d'honor de la Real Academia de Medicina Mallorquina

"... la investigació mèdica -en la biologia mol.lecular- deu avançar amb l'única condició que els estudis realitzats sobre els humans respetin la seva dignitat"

Sala pels dos membres més antics i pels dos més novells de l'Acadèmia entre l'aplaudiment dels acadèmics, autoritats i assistents, per pronunciar el seu discurs d'ingrés, que contestà el mateix president el Dr. Josep Tomàs, que tot seguit li féu l'entrega de la medalla i títol de membre d'honor de l'Acadèmia.

El nostre paísà va ingressar a l'Acadèmia el 16 d'octubre de 1980 amb el número 106.

Felicitacions al nou acadèmic i a Josep Tomàs. ¡Enhorabona!

En la sessió solemne del dia 7 del mes d'abril de la Real Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Mallorca, celebrada a la seva seu i presidida pel nostre benvolgut llucmajorer Josep Tomàs i Monserrat, es va dur a terme l'acord promogut per ell mateix d'anomenar membre d'honor de dita Entitat a l'Excm. Sr. professor Dr. Jean Daussent, metge hematòleg francès, Premi Nobel compartit de

fisiologia i medicina de 1980, membre de la comissió bioètica de la UNESCO i del comitè científic de la fundació Balear Trasplant, doctor honoris causa de múltiples universitats europees i d'altres continents, etc., i que amb la seva esposa, Rosa, espanyola, alternen la seva residència entre l'horta de Biniaiaix i París.

El Dr. Daussent va esser acompanyat a l'estrat de la

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

**CENTRE ÒPTIC
EXPOLENT**

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

*Sabates
Ca'n Gramet*

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Talxaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

Arrels llucmajoreres arreu del món.

Entrevista a Gretchen Oliver Berry (Luisiana, Estats Units)

Redacció

- ¿Quina és la vostra relació amb Lluçmajor?

- El meu besavi era un llucmajorer que va emigrar a Cuba. El meu avi i el meu pare varen néixer a Cuba, però el meu pare va passar a Estats Units, on vaig néixer jo. Ara visc a Port Allen, prop de Baton Rouge, de l'estat de Luisiana. Com veis conserv el llinatge Oliver.

- ¿És la primera vegada que veniu a Lluçmajor?

- No, ja és la segona. Fa dos anys que el meu espòs, Tomàs i jo venguérem per primera vegada. Jo ja vaig tenir clar que volia tornar, en aquella ocasió sols vàrem estar dos dies. Ara hem estat cinc dies complets, de dia 19 fins a dia 25 d'abril, i no sols volíem retrobar la família sinó també fer turisme per aquesta hermosa illa. En realitat només hem vist una petita part de l'illa, però hem vist platges, muntanyes i la Ciutat. Hem vist Palma, Port d'Andratx, Valldemossa, S'Arenal, Lluçmajor, S'Estanyol, Sa Ràpita, Colònia de Sant Jordi i Santanyí. Hem anat a veure el poblat talaiòtic de Capocorb i Cala Pi. Varem assistir a l'acte cultural sobre Maria Antònia Salvà celebrat al vostre Ajuntament dia 22 d'abril, i vàrem

dinar el dijous a la Mostra de cuina mallorquina.

- ¿Què us sembla Mallorca?

- Mallorca té un poc de tot. Teniu molta sort amb el bon temps i amb la gran quantitat de recursos que teniu.

- ¿Teniu intenció de tornar?

- Sí, però quan sigui possible. Ens hem trobat molt bé aquí. Hem emprat la millor part del temps estant amb la família d'aquí (sobretot, les famílies Fiol Oliver i Oliver Jaume). Encara que jo no parl la vostra llengua ens hem comunicat bé. Jo vaig créixer pensant que tenia una família reduïda (sols tenc un germà, Miquel, que és fadrí) i que la major patr d'ells havia mort ja. Ara he après que la meua família és molt grossa i que tota ella és molt important per a mi. Sols me sap greu que el meu pare ja no sigui viu. Així ell hauria pogut venir amb mi per retrobar els seus parents (com va poder venir a Lluçmajor fa uns anys una tia meua, Nelly). Mallorca és vertaderament hermosa, però la seva bellesa es troba dins la seva gent i especialment en la meua família.

Moltes gràcies, Gretchen Oliver, i fins la pròxima vegada que us tornem a veure per Lluçmajor.

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/ Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

-

C/ Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

II Gran diada de la Glosa

Des del dia 24 d'abril fins al dissabte dia 30 se realitzaren a Llucmajor una sèrie d'actes encaminats a la presentació, estudi i difusió de la cançó popular mallorquina, la glosa.

Baix del patrocini de l'Ajuntament, organitzat per l'Associació d'Amics de la Glosa i amb la col·laboració de l'Associació de la Tercera Edat, l'Obra Cultural Balear i altres entitats llucmajoreres se presentà el següent programa: Diumenge dia 24, en el local de l'Associació de la Tercera Edat, exposició sobre "Dites Il·lustrades", de Joan Ll. Fuster.

Dimecres dia 27, en el Centre

d'Informació Juvenil, també col·laborador, se va fer una taula Rodona sobre "Gloses i Glosadors" amb la participació de Vicenç Terrassa "Pere Gil", Sebastià Cardell, Climent Garau i Miquel Sbert, el qual actuà com a presentador i conductor de l'acte.

Divendres dia 29, en el Saló d'actes de l'Ajuntament, PREGÓ, a càrrec del propi Miquel Sbert Garau.

Dissabte dia 30, a partir de les 17 hores, a la Plaça Espanya, "Recital de Gloses" pels joves dels Centres Educatius i glosadors de Mallorca. Actuació del Grup Escola de Dansa i Flor d'Ametler.

El mateix dia 30 i a partir de les 21 hores, en el Restaurant Gran Via hi hagué un sopar de germanor i a continuació "Gran Glosat" on hi participaren cinc dels millors glosadors: quatre mallorquins i un menorquí. Aprofitant l'acte se procedí al repartiment de premis del IV concurs de gloses de l'Associació d'Amics de la Glosa; el primer premi el qual fou atorgat a la llucmajorera Maria del Carme Roca Salvà per la seva aportació amb la composició titulada "Coneixeu el meu poble?", una poesia curta de gran finura i força descriptiva. Enhorabona!

Gloses i cançons

"Gloses i Glosadors"

La taula rodona que el dia 27 tingué lloc al Centre d'Informació Juvenil va servir per aportar un gran

bagatge d'informació sobre el tema. Persones tan capacitades com "Pere Gil", Sebastià Carbell, Climent Garau

i Miquel Sbert desenvoluparen els seus coneixements, que no són pocs, en una vetlada molt entretinguda.

En Miquel Sbert després d'una introducció va anar presentant els altres participants; en primer lloc Vicenç Terrassa Umbert "Pere Gil", del qual es a resaltar la personalitat periodística i les seves col·laboracions encaminades a la difusió de la glosa.

Pere Gil va fer la descripció tècnica de la glosa, com a composició d'art menor (menys de vuit síl·labes), rimada i de pocs versos, surtida de persones del poble planer i relacionada amb els quefers de la vida del poble i del camp. Va fer un petit resum de la seva investigació sobre glosadors i la seva història. La glosa es tendent a demostrar l'enginy de l'autor per definir, demanar, criticar, alabar o simplement d'escriure.

Abans de passar a la presentació del Sr. Cardell, en Miquel va fer un incís i va dir una de les moltes

Taula rodona sobre "Gloses i glosador". Climent Garau, Sebastià Cardell, Pere Gil i Miquel Sbert (Fotos: C. Julià)

descripcions que de la glosa s'han fet:

"Una cançó ben rimada
de quatre mots està bé,
de cinc i de sis també
i de set ja és codolada"

Sebastià Cardell, amb la seva destresa va anar exposant definicions i classificacions sobre les gloses segons el P. Rafel Ginard, autoritat reconeguda sobre el tema. No hi ha dubte que el material és riquíssim i quasi bé impossible de classificar perquè cada cançó té les seves particularitats i vertents que fan que al mateix temps puguin formar part de varis grups. No obstant, el mateix pare Ginard, per donar orientació fa referència a vint gran rames d'un mateix arbre. Tot intent d'encasillar cada glosa no pot esser, al menys totalment, tengut en compte. Folcloristes, filòlegs, molts d'estudiosos no han fet sinó comprovar variants, separar per temes: el mateix P. Ginard resalta com a cada poble absorbeixen una cançó i la fan seva pròpia adaptant-la a la seva particularitat.

Partint de la base que la major part de glosadors no sabien lletra és evident que quan feien gloses no

tenien cap ànim que aquestes quedassin dins d'un requadre determinat. Les seves gloses eren "l'harmonia del so de la terra en la llibertat del camp". L'harmonia, això sí, les gloses tenen una musicalitat determinada, senzillament dites, perquè les gloses se "diuen" o se "canten", les gloses no se "reciten".

Segons Pere Gil, la major part de les frases que feim parlant habitualment tenen vuit síl·labes, per tant és molt fàcil fer versos, emperò no ho és tant l'aconseguir que sien correctament rimats.

En Climent Garau va resaltar el que la situació propícia la glosa. El pagès, el ciutadà, les ganes de ridiculitzar, insultar; en una paraula fer resaltar els dons propis i resaltar com a detestables les maneres dels altres. Emprar la glosa per declaracions amoroses, per deixar constància de l'amor o el desamor; per descriure els sentiments més íntims d'efecte, d'odi, de repulsa, de situacions familiars i socials. Efectivament, tota una història de descripcions en petits capítols rimats en gloses, senzilles, del poble planer, d'on realment surt la cultura, aquesta cultura que ens és pròpia i que no es pot dirigir des de dalt.

La forma de preguntar i contestar

en glosa és molt particular, en el sentit general que el qui comença ho fa de tal manera que fa difícil la possible resposta de l'altre, el qual ha de demostrar tot el seu enginy per no quedar ridiculitzat. És molt coneguda i emprada com exemple aquella que diu:

"Som un homo estranger
que he vingut de la muntanya.
Me saps dir aquesta canya
ses habilitats que té?"

S'habilitat que ella té
la vos diré de tres modos:
per fer caeres i covos
i paneres si ve bé".

Conclusió: el que contesta queda bé i tira a la cara de l'impertinent una bona glosa amb el contingut precís.

Diguem que, per a nosaltres, seria la primera manifestació de literatura oral, diguem-ne glosats, diguem-ne cadolades, generalment anònims i algunes vegades recopilats i escrits.

La paraula com a vehicle de comunicació feta harmonia, feta rima, amb tota la força i la bellesa que surt de la terra, surt de l'home, en forma primària, rudimentària, simple si se vol, però expressiva de sentiments profunds i vius que s'enlairen empesos per una veu. La glosa, xispa de la vida, del treball quotidià, de festa i de bulla. Tot això i moltes coses és pot expressar la glosa. Una glosa que, endemés, per voluntat de l'autor, té vocació de prevaler dins el temps i ser en certa manera una petita lliçó dita amb lògica fèrria. Un sentència de poques paraules.

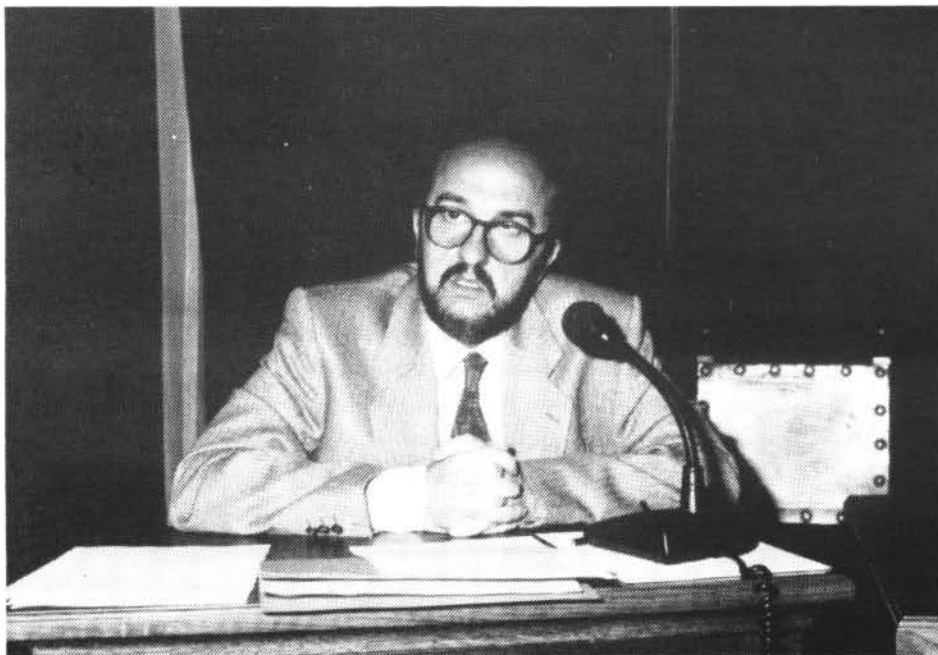
Una cosa aparentment tan senzilla i que té un impacte tan fort.

Tota una lliçó sobre gloses i glosadors.

PREGÓ

"II Gran Diada de la Glosa"

El pregoner d'aquesta Gran Diada no podia ser un altre que en Miquel Sbert. Gran estudiós del tema de gloses, tan ho ha investigat que hi va fer el doctorat, per tant és el qui més

Miquel Sbert, pregoner de la festa.

Recital de gloses pels alumnes dels centres escolars.

en sap de tots quants n'hi pugui haver, és evident.

El va presentar el Regidor de Cultura, Mateu Monserrat.

A la Sala Capítular de l'Ajuntament de Lluçmajor, el divendres, dia 29 d'abril, devers les nou i mitja del vespre, vàrem poder escoltar una lliçó de mestre ni més ni pus que sobre la temàtica de la glosa que és el fort de Miquel Sbert i Garau.

Fus en el nostre gust és com passam a transcriure el resum del Pregó ja que complet no ens és possible.

INTRODUCCIÓ

La va començar fent referència a que l'any passat se celebrà la I Gran Diada a Inca, amb un seguit d'actes encaminats a aquesta manifestació de la cultura popular a les terres de parla catalana. Va expressar la seva satisfacció personal perquè enguany se celebrà a Lluçmajor, poble que ha fet una gran aportació a la poesia oral mallorquina, precisament a Lluçmajor, poble on "des de sempre, glosadors i glosats han gaudit d'una consideració especial per part de la gent" i n'anomenà una sèrie com és ara, Vola-Vola, Miquel Coix Delabau,

Sastre de Puigderrós, En Vadell, Pedregans, Panerar, F.A. Catany, Bernat "Misser", "Papaió", En Xutet...

Tant marcaren la seva època aquests glosadors i tant contribuïren en nom de Lluçmajor al cançoner popular mallorquí que, ja s'havia comentat, i el pregoner ho proposà públicament -a la qual proposta ens adherim des d'aquest moment- d'honrar als nostres glosadors dedicant-los un carrer amb el nom del "més elevat exponent dels nostres glosadors locals: Antoni Garau i Vidal 'Lleó'".

EL TEMA D'AVUI

Amb molta saviesa, Miquel Sbert va plantejar el tema en dues preguntes: 1) Per què la poesia oral, les gloses, tenien tanta vitalitat i força antany?

2) Té alguna vigència actual i, sobretot, alguna perspectiva de viabilitat futura la poesia oral?

La resposta a ambdues preguntes "fora de ser un model de rigor analític i expositiu" com diu Sbert, sinó que solament -que no era poc volgué compartir amb nosaltres les seves idees com a contribució a explicar algun aspecte d'ambdues

inquisicions.

L'ANTIGA VITALITAT

Ajudat per un text de Vaclav Haven "...., la nostra consciència d'éssers mortals, la força de viure, no ho ha generat tot la paraula?"

I ve realment a conte aquesta cita a relació a que "Precisament és la paraula, l'oralitat, la matèria primera i essencial de tota una poesia". La poesia popular o poesia de tradició oral base de la cultura que defineix un poble i, encara que sia parcialment l'identifica com a tal.

Fent relació a la societat pre-industrial, continuà dient "que les manifestacions culturals que, el propi poble, "les classes subalternes", generava, cumplien una funció per aquelles societats, "eren la resposta a unes necessitats concretes d'alimentació de comunicació, de protecció, d'higiene, de supervivència, d'expressió de sentiments, de sexualitat, etc. etc." "La més extensa de les formes de poesia que el poble transmetia de generació en generació fou sens dubte, la cançó, la glosa".

Els glosadors tenien gran poder de persuasió i capacitat de manipulació, és a dir la "Capacitat d'influir sobre els altres". El seu poble el té en gran consideració, s'aprecia la seva capacitat per glosar.

Fent referència als glosadors com a representants dels menys considerats socialment, dels humils, i de la satisfacció col·lectiva que suposa el que un glosador "aguany" una batalla verbal al senyor, posà per exemple la cançó d'en Tià de sa Real:

Amb sos esperons de gall
i es vestit de l'Anticrist,
l'he comparat com l'he vist
a Judes anant a cavall.

Ara, és en crisi la consideració social de que gaudien:
Un temps en sentir cançó
d'en Serral tothom corria
i ara, de cada dia,
correm per no sentir-lo.

"Realitats inqüestionables i rigoroses, paraula, glosa i cançó"
 Senyor batle no sé res
 de lo que m'heu preguntat:
 si li han fet un glosat,
 és senyal que el se mereix.

Per damunt de l'ètica humana, els valors ètics de la paraula com atributs de la divinitat i la divinitat era l'origen de la paraula.

Alerta al mal ús que de la paraula es pogués fer:

Alliberau-nos, Sant Antoni,
 de llengo de glosador:
 n'hi emprèn com un pintor
 que amb sa mateixa color,
 tan pinta Sant com Dimoni.

LA HIPOTÈTICA VIABILITAT ACTUAL

La societat urbana, industrial i post-industrial pot ser que ha deixat un poc de banda l'anterior sentit de la glosa i el glosador.

De totes formes és un fenomen molt estès l'aprofitament de la poesia de tradició oral com a recurs per a l'aprenentatge, no només de la llengua.

"Se considera la possibilitat de recuperació de la funcionalitat de la poesia oral com a element de cultura alternativa enfront de la cultura uniformadora, la cultura de masses.

"La glosa, formulada en una llengua definida, transmissora de valors d'una cultura específica, pot oferir avui encara unes determinades propostes de caràcter recreatiu, formatiu, literari, cultural, en definitiva".

Ja sabem que és difícil però, si fos possible dins les circumstàncies actuals fer presents els valors continguts en la poesia de tradició oral, noves generacions en podrien treure algun profit, xuclant de les arrels aquella saba que ens pugui fer sentir més poble.

Miquel Sbert acabava formulant un desig, el de que aquesta "II Gran Diada que anam a celebrar serveixi humilment a aquesta noble tasca de reviscolament i restitució, molts dels que encara li servam una estimació

profunda ens donaríem per ben pagats."

Tant de bo que l'enginy i la gràcia es tornàs a fer present, amb formes renovades entre nosaltres, de la forma que es desprèn d'aquestes gloses que tanguen el Pregó:

-Ecoltau-me, mestre Pau,
 vos que sou un homo entès:
 quan vos donen un no-res,
 per quin caire l'agafau?

-No-res no té per on prendre
 ni cap per on agafar;
 no-res no se pot donar
 ni se pot comprar ni vendre.

"Moltes gràcies, va dir el pregoner i nosaltres les hi donam a ell per aquesta estona tan instructiva i agradable. Gràcies, Miquel.

LA GRAN DIADA JUVENIL

Degut al gran interès que hi prengueren els professors de la nostra llengua, el dissabte horabaixa, a la Plaça hi hagué una nodrida concurrència de nins i joves que feren els seus principis com a glosadors.

Volem realçar el bon resultat amb gloses originals dels alumnes del Col·legi s'Algar de s'Arenal (per ventura amb més motiu perquè eren castellano-parlants). Una sèrie de joves i al·lots digueren una filassada de cançons curtes, de quatre mots que no estaven mal rimades, gens ni una mica. La bona voluntat quedà aquí ben demostrada.

Així mateix els petits del Col·legi de Sant Bonaventura, mos feren molta de gràcia, amb els seus "ninetes", "Escoletes", "ninets" i "Amiguets"; realment encantadors. Suposam que el mestre Jeroni hi va perdre molt de temps.

Els representants de l'Institut llegiren, molt bé, gloses de Mestre Pedregar. Els de l'Institut de Professional, molt bé. Els de ca les monges, també. I així tots. Enhorabona als nins i als professors per inculcar les arrels de la nostra cultura. Continuu així i algun dia en

treureu el profit.

El grup Escola de Ball acompanyats pels músics Flor d'Ametler, varen anar intercalant les dances mallorquines amb les gloses. Alguns del públic també sortiren a ballar.

Glosadors de Sant Joan, de Sa Pobla, de Llucmajor, llegiren les seves gloses molt encertadament. En Crespí de Sa Pobla va llegir una glosa de Lloança a Mª Antònia Salvà.

Els joves prengueren bon exemple i els majors quedaren complimentats.

EL GRAN GLOSAT

A Llucmajor ja feia molts d'anys que no s'havia sentit un glosat de pica amb una participació nodrida de bons glosadors que, improvisant les seves cançons se demanaven i contestaven. El dia 30 vespre, al Restaurant Gran Via ho vérem i ho sentírem de bon de veres.

Bé, hem de dir que l'acte va començar tot d'una després de sopar, al moment de servir el cafè. I va començar, segons les normes de rigor entre els glosadors, amb salutacions als assistents, referències al sopar, etc.

En destacam una d'en Pau Ferrer:

Lo primer que em toca fer
 saludar s'autoritat,
 a tot es poble que ha entrat
 d'es terme llucmajorer,
 si heu mester res d'en Ferrer
 aquí teniu un criat

Les cançons de sis mots varen esser segurament les més breus que se varen sentir i foren les primeres, les d'introducció, com aquesta d'en Janer de Menorca:

Faig sa primera cançó
 i perquè me deu tocar;
 farem s'obligació
 que és lo principal que hi ha,
 i ara em toca es saludar
 s'Ajuntament de Llucmajor.

La d'en Jaume d'Algaida ja va ser de vuit mots, amb termes similars als altres:

I vull començar sa funció

Jaume Juan, En Janer de Menorca, Climent Garau i Pau Ferrera

expressant s'agraïment a tot es públic present i a s'organització; treballant amb il·lusió heu fet s'aconteixement, que, esper que quedi content est el poble de Lluçmajor.

A partir d'aquí, al·lusions al sopar, enhorabones al cuiner, salutacions als assistents, fins que, en un moment donat que havia cantat en Jaume, en boca d'en Ferrer se va encendre la metxa, i la veritat és que hauria estat molt fat si no haguera estat així:

M'agradaria fer es treball net, davant sa publicitat i davant es públic que ha entrat tampoc no vull cap secret. Jo som un pobre vellet de moment ja he cap pelat, ho dic per aquest qui ha cantat que és garrut i ben d'edat i encara no s'ha casat; Li deu agradar un masclet.

Resposta d'en Jaume: Un qualque pic se confon i ho ha de dir tal com sona, Pau Ferrer som un "pendon" i ara te vull dir una cosa: M'estim més fer-ho a una dona en que no estigui molt bona, que a tots es mascles del món.

El glosat se va anar encalentint de més en més amb gloses molt bones d'en Jaume i en Pau. Durant bastant de temps en Climent i el menorquí respectaren la discussió dels altres dos, fins que un moment donat se va dir que hi havia un altre glosador i tots quatre se posaren a fer gloses per convidar-lo a rotlo, a les bones o a les males. L'anomenaren, en Pep Martorell. En Pau va ser el primer que el convidà:

I vine aquí si té convé
Pep no t'has d'assustar
tu ja saps que amb so glosar
un diu tot lo que convé
i vine aquí que t'hem mester,
i si importa en Pau Ferrer
i tot, sia, t'ajudarà.

No va ser fins al cap d'una bona estona que en Pep va cantar des d'els fons del menjador i ho va fer provocant:

Jo trob que això no és normal
que jo hagi de glosar
ja que alguns han hagut de pagar
per entrar en aquest local,
i si jo veig, per vltros ja no és igual,
i jo si tenc d'ajudar,
l'amo qui vos va llogar
vos porà dir l'endema
que heu robat en es jornal.

Això va ser una canonada de gran ressonància i tots els quatre de la taula intentaren contestar, emperò en Pau va ser qui va dur la veu cantant:

T'has carregat un mac vell
si amb jo vols discutir,
i en aquest de Marratxí
perquè ja és un gros peix,
i si amb mí vols combatir
Martorell, demà matí,
ja no seràs es mateix.

En Martorell:
Som un homo divertit
no tenc letra ni carrera
i estaria empegueït
de deixar-vos a darrera

I així com es ca i es moix, de forma molt divertida i quasi sense donar temps un a l'altre. Realment de veure.

Se tractaren de culés, subnormals, etc., etc. Tot rient, és clar.

I arribaren als calçons i el que hi ha dedins i ja ho podeu pensar... calçons... collons... si les vos davallau, etc. etc. fins que l'algaidí hi posà fi amb aquesta:

Amic meu m'he assustat
quan he sentit ses raons,
no vos tregueu es calçons,
no féssiu un desbarat,
i semblarieu un solat
i amb so fussil apuntat
i a baix un saquet penjat
per dur-hi ses municions.

En Martorell:
Teniu moltes coses bones,
germans vos escoltaré
això en públic no ho faré
perquè hi ha moltes de dones.

No va acabar aquí ni molt manco, però no poden reproduir totes les cançons per falta d'espai, que ja mos agradaria, ja. N'estotjarem per un altre dia.

Només afegir que va ser un gran espectacle i que esperam que el poguem veure repetit sense passar molt de temps.

La vetlada serà celebrada per tothom que la va sentir.

Guillem Oliver.

Sebastià Alzamora, Rafel i Salvador Espriu (II)

Torna a ser hora de parlar un altre cop d'aquell personatge amic, poeta, conegut per molts de nosaltres, com és Sebastià Alzamora.

Si ja vam parlar en el seu moment de com se sentia en Sebastià després d'haver guanyat un premi tan important com el Salvador Espriu, ara som aquí per realitzar una breu crònica de com anà la presentació del llibre **Rafel**, editat i publicat per Edicions 62.

El fet tengué lloc dia 21 del mes passat al Centre Cultural "Sa Nostra" a Ciutat, i presidien la taula Damià Pons i el mateix Sebastià. L'ambient no podia ser més acollidor (tot i estar la sala plena de gom a gom) i entre les cares dels amics i familiars s'hi podien distingir personatges reconeguts dins el món de les lletres com Miquel Àngel Riera -autor del pròleg de **Rafel**-, Miquel Bezares, Miquel Cardell o Gabriel Janer Manila.

La presentació constà de dues parts: en primer lloc, Damià Pons comentà l'obra i, en segon terme, l'autor realitzà una lectura d'alguns dels poemes que formen el llibre.

El discurs de Damià Pons es va centrar en una anàlisi profunda de cada una de les parts i dels poemes que donen cos a l'obra, anàlisi que no deixà cap punt a l'aire i que, a més de presentar el llibre d'una manera exquisida, no feia sinó augmentar al públic els desitjos de llegir-lo. Amb tot, D. Pons sabé deixar ben palesa la sensibilitat i maduresa tant de l'obra com de l'autor.

La lectura que després realitzà Sebastià es va centrar en quatre de les parts més significatives del llibre: "La mort", "La carn", "L'amor" i "El pensament", seguida d'un comentari general i, com no, de la gratificant presentació que el seu amic i ex-professor Damià Pos n'havia fet.

Esper, doncs, que ara, després d'haver tastat els resultats de l'obra premiada, editada i presentada, Sebastià Alzamora no minvi en la seva escritura i així potser en un temps no gaire llunyà, tendrem de nou el plaer d'assistir a la presentació d'una nova producció.

Antònia Font Tous

Sebastià Alzamora i Damià Pons (Foto: C. Julià)

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/ MAJOR, 7 . LLUCMAJOR . ☎ 661359

Maria Clara

Boutique

c/ Impremta, n.º 1 (Pas d'en Quint)
Tel. (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

**bonnin
Sanso**

AGENCIA INMOBILIARIA
ESTATE AGENTS
A.P.I.

C/ Guillem Forteza, 6
Tels. 20 00 07 - 20 07 61
Telefax: 20 04 01
07010 PALMA.

Quaderns del Fum Major

Cartografies

L'amic Tomeu Font m'ha fet arribar, ara ja publicat, el seu plànol del terme, com abans me n'havia mostrat fragments, etapes, i explicat alguns detalls de la tecnologia informàtica que hi ha fet servir. Hereu d'una tradició familiar de canadors, que enriqueix i posa al dia adoptant les noves eines, els nous recursos de la investigació, no és difícil parlar-ne des del punt de vista d'una Mallorca que alguns imaginam i miram d'anar fent: enfrontada als reptes del present, però sense renunciar als orígens que ens han fet: adoptant-los com a punt de partida, com a referència de la terra que tocam amb els peus, obertes les orelles al futur, al vent del món, ciutadans del planeta que és ja una telèpolis a les pantalles, i en molts d'aspectes que ens afecten la quotidianitat i les expectatives; però sense tancar els ulls al paisatge immediat, que és, avui, primavera balearitzada com corretjoles en flor.

Com a símbol, reducció, esquema, escriptura de la realitat que és, un plànol ens hi torna a remetre. Podem llegir-lo com un llibre, passejar-hi com per una contrada. I fer-ho des de distints punts de vista que hi són contemplats -o inventar-n'hi de nous.

Trànsit ara pels noms dels carrers, en un safari on les paraules esdevenen paisatge. O poema: Carrer dels Estels xapats, a Maioris Dècima. Passeig de les dames, Voramar, a Bellavista, i puc veure-les ventallejant, amb randes, mirinyacs, protegint-se amb ombrel·les o conduint esportius de pel·lícula molt anys vint... somric la coherència irònica del Passeig dels Dàtils a Les Palmeres - però no ignora que aquesta nova toponímia de marketing de la balearització amaga altres noms primers, com el seu referent real d'asfalt i ciment ha soterrat garrigues ventoses.

Què en pensarien, em deman, Miquel dels Sants Oliver, promotor fa un segle de la idea d'una indústria turística, selecta i de qualitat, o Costa, Riber, Alcover... dels seus carrers a Son

Verí? Però ja camin amb els ulls per la toponímia naïf de Son Bieló: Carrer de les Copinyes, Carrer de l'Embat, Carrer del Cornet... O de Tolleric: Carrer de l'Escòrpora, del Coral, de les algues... retem homenatge nostàlgic a allò que destruïm.

No puc passar per alt el sentit de normalitat en l'ús de la nostra llengua que té aquest plànol... però han tocat a la porta. Un venedor evident em demana, amb notori accent mallorquí: *Que puedo habuar con eu cabeza de famíuia?* Deu ésser realment tan dramàtica la situació de la nostra llengua a La Vila que un mallorquí que intenta vendre assegurances de porta en porta hagi de creure que li anirà millor envestint en foraster? Un mapa en català per un poble on, després de set segles, el català és abandonat?

A Ciutat, aquests dies, les Associacions de Veïns han repartit un cartell demanant solidaritat amb Burundi "quant abans", és a dir *cuanto antes*, enlloc de *com més prest* millor. Si hem de fer cas de les darreres -però no noves- propostes teòriques de Cerdó, això és culpa no dels tres segles de persecució i prohibició de la nostra llengua en favor del castellà, sino dels catalanistes, del càncer catalanista. A mi em sembla evident que això, com els possibles errors que puguem cometre els qui defensam amb l'ús la nostra llengua, són només símptomes de com està afectada per tanta prohibició i marginació. El mallorquí de la societat pagesa és substituït pel castellà, en uns anys de vertiginós canvi social, que s'ha fet en castellà. Aquella societat ja no existeix, i, el nostre idioma, si sobreviu, no pot ésser com abans, perquè aquell món que anomenava ja no existeix.

Usant un recurs típic de la propaganda nazi, Cerdó acumula exemples certs per provar de demostrar una mentida. Sap que l'èxit social d'una idea depèn en bona part de la quantitat i l'abast de les seves repeticions. Com ho sap Antonio

Alemaný, qui dedica un article setmanal a satisfer la seva fòbia i repetir un esquema: *Mallorquí - Catalán*.

L'auto-humorista Alemaný (ho faig per divertir-me), que no sé si és el mateix que onanista humorístic, domina la retòrica de la fal·làcia. I el 26 d'Abril en fa un exercici de virtuosisme, entre el que diu que hi ha, el que diu que no hi ha, el que afirma per dallons, i el que calla.

Comparar un idioma amb centenars de milions de parlants i Estats que el defensen i l'assumeixen amb un idioma amb deu milions comptats d'usuaris i un Estat que li posa tantes travetes com pot, per activa i per passiva, ja té delit. Però ell va més enllà en la seva dramatúrgia de la mentida: amb motiu de l'Assemblea de la Asociación de Academias de la Lengua Española, sense dir autocríticament que no es tracta de academias de las Lenguas Española, Argentina, Colombiana... etc. De la mateixa manera que aplaudia els senadors del PP quan feien propostes per dir mallorquí menorquí i eivissenc al Senat i calla quan un cappare del PP de Madrid diu que Abel Matutes parla català.

Al pamflet que citava, Alemaný escriu dels reunits a Madrid:

Representan una lengua unida pero no uniforme, sino plural y viviendo confortablemente en esa pluralidad: La Real Academia de la Lengua no intenta suprimir modismos y modalidades de los países hispanoamericanos, ni ejerce un presing sobre sus medios de comunicación y escritores, ni impone "normalizaciones" lingüísticas adaptadas al modelo castellano, ni les està diciendo que utilicen sus acentos y modalidades en la cocina". Afegirà que "la lengua común no és un instrumento al servicio de una imposible "anchluss" ni siquiera teórica"... per concloure que "el panorama de la relación de valencianos y mallorquines con el catalán es exactamente el inverso"

Vaja, vaja. Alemaný no ha dit mai als seus lectors que només fa uns mesos, l'institut d'Estudis Catalans, fundat, entre altres, per Mossèn

Alcover en la seva branca lingüística, va iniciar la tramitació per reconèixer quasi un milenar de formes pròpies de les Balears, per posar un exemple. I no crec que pugui demostrar ni un pèl de les seves afirmacions, ni pun pèl sòlid.

Al dia següent, la realitat imposava la seva llei i li feia mostrar el llautó una altra vegada. Els representants a la reunió esmentada aprovaven, per majoria, i amb vots en contra, la supressió als diccionaris de la ch i la ll. (Dictadura, imposició, Alemany?. I, recordan un informe de la CEE que afirma: *Una llengua que no adapta tots els seus recursos a un sistema universal i que no faciliti la seva traducció amàtica es convertirà en una llengua de segona dins la UE*. La nostra, de fet, ja ho és, oficialment, de segona, i a Alemany això li pareix lògic i civilitzat bilingüisme, i mai no n'ha escrit res en contra.

I, per posar més en evidència com fa els ous enterra, vegem que, a la reunió de referència, s'aprovà un document "per a la protecció i la defensa de la unitat de l'espanyol", que es lliurarà als representants dels poders polítics, a qui es demanen recursos i actuacions en favor d'aquest projecte. Un projecte que afirma que "els mitjans de comunicació i les escoles són el futur de la llengua", que demana mesures informàtiques per "agilitzar de facto la unió lingüística", i que proposa fer costat a les comunitats hispanoparlants d'altres entitats polítiques on l'idioma oficial no és l'espanyol, a fi d'evitar que s'hi dilueixi.

I així podria seguir, però em sembla que ja n'hi ha prou: Alemany no cerca informar, ni analitzar ponderadament els fets, ell aplica dues canyes d'acabar, amb l'única finalitat que no s'inverteixi la tendència que pot fer de la nostra llengua un dialecte el castellà, un record a les biblioteques, o una resta familiar "en la cocina". Ell, i el mitjà de comunicació que li dona espai.

Parlant de "la lengua común", em ve a la

memòria una deliciosa pel·lícula que va protagonitzar Marlon Brando, La casa de te de la lluna d'agost: parlen dos oficials de l'exèrcit americà que ocupa l'arxipèlag, japonès, encarregats de la democratització del que ara és un dels països més pròspers i corruptes del món "Podria aprendre el seu idioma" diu un. "No fa falta- li respon l'altre- nosaltres guanyàrem la guerra".

I em ve a la memòria un horabaixa

Ara, emociona sentir els sudafricans de raça humana i pell fosca proclamar el seu orgull, en exercir per primera vegada el dret de vot, tan àrduament conquerit: - *em sent humà per primera vegada*. I convé recordar que les primeres grans revoltes de Soweto, l'any 76, varen esser en resposta a l'obligatorietat de l'idioma afrikaaner, dels blancs, a les escoles negres. Eren xenòfobs, els revoltats de Soweto? O els imposadors de *lenguas comunes* a cop de porra decretal?

Pensar és cartografiar el món, bastir-ne imatges, donar-li realitat. Una nova passa, gegantina pels esforços de centenars de savis i pels pressuposts que ha significat, però sobretot pel que aporta a l'intent humà d'entendre el món, d'obtenir-ne un mapa complet i precís, ha estat la primera observació experimental de la partícula subatòmica que faltava per tal de confirmar les actuals teories sobre l'origen de l'univers i la composició de la matèria: allò de què estam fets. El quark bottom és una efímera i massiva vibració del no-res: una bombolla de res, una mena d'alenada ambígua, o àngel quàntic. Fa pensar. I recordar a Shakespeare: *l'home és fet del material dels somnis*. Del material de la poesia?

Cent vint-i-cinquè aniversari de Maria Antònia Salvà. Finalment, i amb faltes d'ortografia, hi ha hagut

programa mínim per la Festa del Llibre. Solemne, i amb bones dosis de sucre sentimental inevitats i promogut, presentació de la reeditada antologia de la poetessa. Ja ho vaig dir: en record les meves primeres lectures escolars. Però reeditar un volum que no s'ha exhaurit prèviament, i s'amuntega a centres d'ensenyament i magatzems...És, així i tot, interessant que s'enriqueixi amb una carta de Joan Mascaró, un dels mallorquins més interessants d'aquest segle: a la seva correspondència, recentment publicada, amb JF March hi ha al·lusions que demostren que la seva

PLÀNOL PLANO PLAN LLUCMAJOR

S'ARENAL • SON VERÍ • SON VERÍ NOU • CALA BLAVA • BELLAVISTA
LES PALMERES • MAJORIS DÉCIMA • SA TORRE • BADIA BLAVA

que, en la mica de temps lliure que teníem els reclutes a Cerro Muriano, dos mallorquins fèiem cua per telefonar, conversant de vés a saber què. Amb aquestes, un madrileny ens interromp la conversa privada amb males maneres: -*A ver si habláis en español que os entendamos todos*.

Exactament el mateix li passava a una amiga llucmajorera que va viure una temporada a Aragó, quan gosava parlar amb la seva filla de pocs anys. Així funciona la "lengua común". Però per certs "liberals" això és cosmopolitisme, tolerància, mestissatge, no "anchluss".

admiració, sincera i una miqueta cursi, per la poetessa es va mantenir durant tota la seva vida.

Completant la política de gestos editorials, s'ha publicat la cosa aquella de Lluc i Lluçmajor, amb portada d'un kistch extremat, digna del contingut: festival impúdic de tics sentimentals i autocomplaença provinciana.

Els homenatges que, enlloc de vampiritzar-la, provin de recordar i pensar el lloc de MA Salvà al seu lloc com a primera poetessa en català després de la Renaixença, com a dona amb força intel·lectual i creativa, més enllà o part damunt o malgrat el nyeu-nyeu, vendran de fora. Una important editora de Barcelona ha comanat una antologia dels seus versos -i no ho ha fet a cap patum nostrada, car la cosa va de bo. I un grup de poetesses contemporànies en la nostra llengua també pot tirar envant un acte públic de reconeixement, a Barcelona o a Ciutat.

Propostes serioses, i vàlides per a la reivindicació del molt que té de reivindicable la poetessa, de les quals Lluçmajor n'obténdrà per ventura difusió: si més no, el Lluçmajor líric de MA Salvà, perquè el Lluçmajor dels mediocres que n'han quedat despenjats per naturalesa...

Cartografiar el món, el viure, el desig i la mort: fer-ho amb la sensibilitat i la intel·ligència del llenguatge en acció, en vida. Curolla de poetes, d'aprenents de poetes (*lo nostre és intentar-ho*, va deixar escrit un dels grans del segle). Entre ara que escric i ara que llegeixes, quatre, i llucmajorers haurem fet festa a les paraules, al Cafè Colon, convocats pels amics-les amigues!: la secció femenina -de la OCB local. Joana Lladó, Miquel Bezares, Sebastià Alzamora i aquest cronista.

Alzamora va presentar el seu llibre "**Rafel**" al Centre de Sa Nostra a Ciutat: acte multitudinari i amb clima dens d'emocions. Em va tornar a fer tocar amb les mans la capacitat de la poesia per explicar, mostrar, obrir canals d'emoció, d'escalf humà. La poesia dita en veu alta i d'aprop: la poesia de persona a persona, l'aspiració universal feta real en el concret, en l'immediat.

Cartografies de l'ànima, del cos del

viure, que em tornen a la cartografia del paisatge humà i físic del terme que ha fet Tomeu Font. Ens fa tocar amb els ulls una realitat que probablement contradiu moltes inèrcies de pensament. Lluçmajor ja no és un poble envoltat per alguns nuclis subalterns i minsos: l'evidència traçada a escala ho recorda: desset nuclis urbans, dels quals La Vila, la Ciutat -o el poble- de Lluçmajor n'és pot ser una quarta part. I menys, en el futur, les urbanitzacions s'umplen i creix el seu pes demogràfic. Són les dimensions reals de la balearització, del negoci de Na Peix Frit.

Falta -i no és un repte a l'amic canador- un plànol de la selva urbanística de foravila. De les dimensions del crim dels polítics consentidors, que se'm torna a revelar quan neguem llicència de reforma dins la vila a un ciutadà que va de legal: per pocs centímetres de finestra. Pel que té de greuge comparatiu en relació a tant de desgavell pocavergonya, fomentat i legalitzable.

Reflexions massa inevitablement repetides durant quinze anys, que em menen a una pregunta: seguiran essent tan "ecologistes", certs ecologistes d'ocasió (electoral) ara que és el govern Canyelles qui ha de decidir on s'instal·larà la -donada per feta- nova central elèctrica de Mallorca?

Mapes, plànols, d'un espai concret que es projecten sempre cap a la quarta dimensió: mapes de temps, d'història, de memòries i oblits. A **Escrit sobre la terra**, un volum d'estudis toponímics que acaba de publicar l'arqueòleg Guillem Rosselló Bordoy, hi trob indicis per a un d'aquests possibles plànols. Cita el Liber Maiolichinus, el poema sobre l'atac a la Mayurka islàmica de paisans i catalans, corria el segle XII. S'atura a una descripció dels voltants de la capital: "*De la banda on Tità es dirigeix al cel amb el seu carro... Hi havia un pinar amb un ample arenal que distava sis milles menys de les murades de Mallorca... Un pantà i l'ample mar amb la seva aigua el tanquen per dos costats i només el levant i el ponent donen un pas sec a qui es dirigeix als camps boscosos. Aquests llocs s'anomenen Ramora o bé Forenna i molts en diuen Catí*".

El pla de Catí s'anomena actualment el pla de Sant Jordi, ens

explicarà l'historiador, i també: *Ramora és sens dubte la transcripció de Gumara, amb un canvi freqüent a la parla bereber... Gumara és el nom d'un dels grups tribal berebers establerts a l'Illa des dels primers temps islàmics*. I encara recordarà que hi ha distints documents, com el Llibre del Repartiment confirmant "*La situació dels Gumara a la comarca de Lluçmajor on se conserva el topònim Gomera*"

Els Gumara són, ara, cendra en el temps, només un eco aferrat encara a la terra que habitaren, com si no volguessin fugir-ne de tot cap a l'oblit. Però el temps esborra els mapes humans, en deixa sols plànols d'indícis, fantàstiques traces, murmuris dins la nit.

L'oblit, però, tampoc no és sempre innocent. La mort ens iguala, però els supervivents, dibuixant els seus mapes de memòria, trien: esborren o escriuen. Quan una persona mor, és assassinada, a causa de les seves idees, sien quines sien, el viure humà s'esqueixa. Es torna esqueixar quan la memòria fa parts i quarts, quan es ret homenatge a una monja assassinada durant la Guerra del 36, pel fet d'esser-ho, a un poble que, ignominiosament, no l'ha retut encara als altres: els assassinats pels feixistes, pel fet de tenir una idea de solidaritat, igualtat, pel fet de mantenir-se fidels a un règim democràticament votat, o perquè si, per haver vist amb ulls cabals una esquadrada d'avions i mantenir la paraula... Ells, però, no ténen una església que hagués beneït bombarders per beatificar-los, còmplice ella mateixa de la seva mort, de les causes que la feren malauradament possible, com el pus i el dolor d'un bony de segles d'infàmia i partit pres.

Fràgil i cruel mapa de la vida, cartografies humaníssimes de sant i lluita, de cures supervivències i injustícies tràgiques, esborranys, tot, per al definitiu mapa de cendra i oblit: en les seves fràgils línies i les seves colors precàries vivim, dibuixam les siluetes del viure, com el perfil d'un poble que l'horabaixa esborra, i ja no és el que les fotos municipals intenten acordar al mite: algú ha permès torres de quatre pisos.

Miquel Cardell

L'Auditoria del President del CN Estanyol

A l'assemblea de socis celebrada al local social el passat 9 d'abril un grup de persones varen proposar al President que se nomenàs una auditoria perquè comprovàs si els números coincidien amb els milions de pessetes que s'exposaven a l'esmentada assemblea.

Però el cas és que, davant l'estupor d'alguns i de la sorpresa d'uns altres, el President va contestar que el passat mes ell mateix havia encarregat aquest treball a un "amic" seu.

No cal dir que aquest "amic" del President no va trobar cap irregularitat, ni tampoc uns pagaments que no procedien ni uns ingressos sense comptabilitzar.

Si no hagués estat així, no hagués estat un "amic".

Estam segurs que el President va pensar en aquella dita de "cuando las barbas de tu vecino veas pelar, pon las tuyas a remojar".

I clar, s'Arenal i s'Estanyol són de Lluçmajor.

Molts es demanaven per què el President va negar l'auditoria. Mentre que uns altres deien: "Ja hi som".

Una abraçada

M.B.

Lluçmajor i els mitjans locals d'informació

TELEVISIÓ LLUCMAJORERA. Perdó, m'equivoc si dic que és l'única televisió local de tota Espanya especialitzada en retransmetre tot allò que passa al local de la Tercera Edat. Està bé un petit comentari o bé fer un programa en concret que només parli d'aquest grup de persones, però jo me deman: És que tot el que passa a Lluçmajor és la Tercera Edat? Què passa, que no hi ha activitats esportives? no hi ha partits de futbol? No es fan altres sopars? I vosaltres, sou especialistes en retransmetre sopars, i ja estam cansats de veure sopars i dinars. Vosaltres creieu que és de bon gust estar sopant amb la família i veure altra gent com sopa, per la tele? No deu ser aquesta una manera d'anar de gorra a tots els llocs on donen sopars? Per això deman a TVLL que redueixi els reportatges i que doni més suport a l'Espanya, al Lluçmajor, al bàsquet... perquè sembla que tot això no existeix, i no només hi ha sopars o balls al local de la Tercera Edat...

Atentament

A.G.F.

RESTAURANT

"AL SEU GUST"

CHEF: PED MARTÍNEZ

TANCAT ELS DIUMENGES A LA NIT

C/ NICOLAU TABERNER, CANTONADA

PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

"SA
NOS
TRA"

CAIXA DE BALEARS

CRÈDIT VIVENDA

AMB AVANTATGES

De noms i de llocs (XV)

Son Reinés

Benvolguts amics, aquest mes hem fet un recorregut per la Possessió de Son Reinés, i l'hem fet acompanyant a l'amo Antoni Coll i Manresa, nascut a Campos el catorze de Gener de l'any 33, i que ha viscut a la Possessió fins l'any 80. El seu pare, Joan Coll i Moll, nascut l'any 1900, ja hi va anar a estar l'any 27.

-Quantes quarterades té Son Reinés?

-Son Reinés s'acosta a les quatre-centes quarterades. Sempre teníem dos missatges i, en temps de messes, en teníem quatre.

-En tinguéreu molts al llarg de tots aquests anys?

-No, la veritat és que els missatges duraven molt perquè eren bons. Me'n record de tots els que vàrem tenir els darrers cinquanta anys: hi va haver En Marc Vela (saliner), En Guillem Cotoneta, de Campos, i En Jaume Ribes, també de Campos.

També hi va haver en Tomeu Moliner, ciutadà que estava a Ses Salines en temps de "Sa Fam"; era germà del capellà de Ca'n Molinar. A aquest missatge li ha quedat el malnom de "En Tomeu de Son Reinés", perquè va estar 37 anys aquí. Després, en Ribes se'n va anar i va venir un foraster que li deien "En Rifado" que, per cert, ja és mort.

En Pedro i en Biel, estanyolers, que venien en temps de messes, juntament amb un de Ca'n Rotger, en Tomeu.

Hi havia molt a fer; quasi 1000 cavallons. Començàvem molt prest i acabàvem devers la Mare de Déu d'Agost i, per si no bastava això, anàvem a batre a ca'l tio de Son Bernadí.

-I d'ametles, també n'hi havia moltes?

-Cap ni una. Hi havia 3 ò 4 ametlers i, de garrovers, també n'hi havia ben pocs. El que sí hi havia eren figuerals.

"En temps del moviment" varen

assignar un parell d'homos, devers 5 ò 6, per donar-los feina. Varen fer uns 50 clots per sembrar-hi arbres, clots que llavors les ovelles varen arribar a tapar perquè no hi varen sembrar res.

Més que arbres, aquí el que hi feíem eren ovelles i porcs, i molt de sembrat; i, més envant, vàrem armar braus, per anar fent una miqueta de vidriola. Era un negoci que avui no aniria bé.

Per aquests animals sembràvem verça i favó, i compràvem un poc d'alfalç sec, i els ho donàvem.

-I d'arbre o mata que sigui molt gros, que n'hi ha cap?

-L'únic pi molt gran, que li déiem "Es Pi Gros", estava dins un garrigó que hi ha dins es Bassotet de Vernissa.

De mates i ullastres grossos n'hi ha an es Cuitó, dins el Sementer de Davant les Cases, però no n'hi ha cap que sigui excepcional.

El que sí hi havia era una aglanera molt grossa, la més grossa de dins sa Marina. Feia 14 o 15 sacs d'aglans. Ara, però, se n'ha morta quasi la meitat. El fet d'estar devora el torrent, ha fet que anàs molt bona, ja que xupa aigua d'abaix.

-D'animaló salvatge, sí que n'hi hauria molt?

-No, perquè jo els matava. Tenia molta caça sempre perquè la cuidava. Quan me'n vaig anar de

Son Reinés, no varen tenir tanta caça mai.

-De rotes, sí que n'hi deu haver.

-N'hi ha unes quantes, sí. Una té una barraca, feta pels mateixos roters, que té més de 100 anys. Li deien "Sa Rota de sa Barraca", que avui ja està esbucada.

Als roters els donàvem un redol de pleta, i treien la pleta, feien la barraca i feien la rota. Hi sembraven el que tocava: si tocava sembrar gra petit (ordi, civada, blat,...) sembraven gra petit; si els tocava sembrar faves o xítxeros, sembraven faves o xítxeros.

També hi ha una barraca de carboners, (jo l'he vista encara aixecada); avui hi podem veure es rotlo de la sitja. La llenya més emprada era la d'ullastre i la de mata; normalment no tocàvem el pi.

-I del DEUMA per a l'amo, qui se'n feia càrrec?

-Eren els mateixos roters els qui el deixaven: de cada sis quarteres, una.

-Recordau quin tipus de contractes es feien en aquell temps?

-Sí. Record que el contracte que tenia el meu pare, cap a l'any 25, era de 200 duros l'any i, a més, per Pasqua:

*un xot.

*dos pollastres

*dues dotzenes d'ous.

Per la darrera fira:

*una porcella

Antoni Coll (entrevistat), Petra Mas i Josep Tomàs (amos actuals de Son Reinés). Fotos: C. Julià.

*dos pollastres

*dues dotzenes d'ous

Pel mes de maig:

*una rova de formatge nial o curat.

El meu pare "era l'amo en tot i per tot", però, no podia vendre la caça.

-Recordau si hi havia cap talaiot?

-Sí, dins el Cuitó, però està en ruïna completa. És allà on hi ha la terra més bona, per això li diuen Es Cuitó, perquè és allà on els sembrats anaven més bons.

El cas és que quan els meus cosins estaven a una possessió gran, devora Es Monjos, a la carretera de Porreres, també hi ha talaiots, i també un Cuitó; a Son Catlar, també hi ha un talaiot i també hi ha un Cuitó.

-Ben segur que de peix en devíeu menjar molt.

-No s'acabava mai el peix a ca nostra. Els pescadors venien cada dia i la meua mare els donava una peça de formatge o una sobrassada, o un pa o dos, i ells duïen peix.

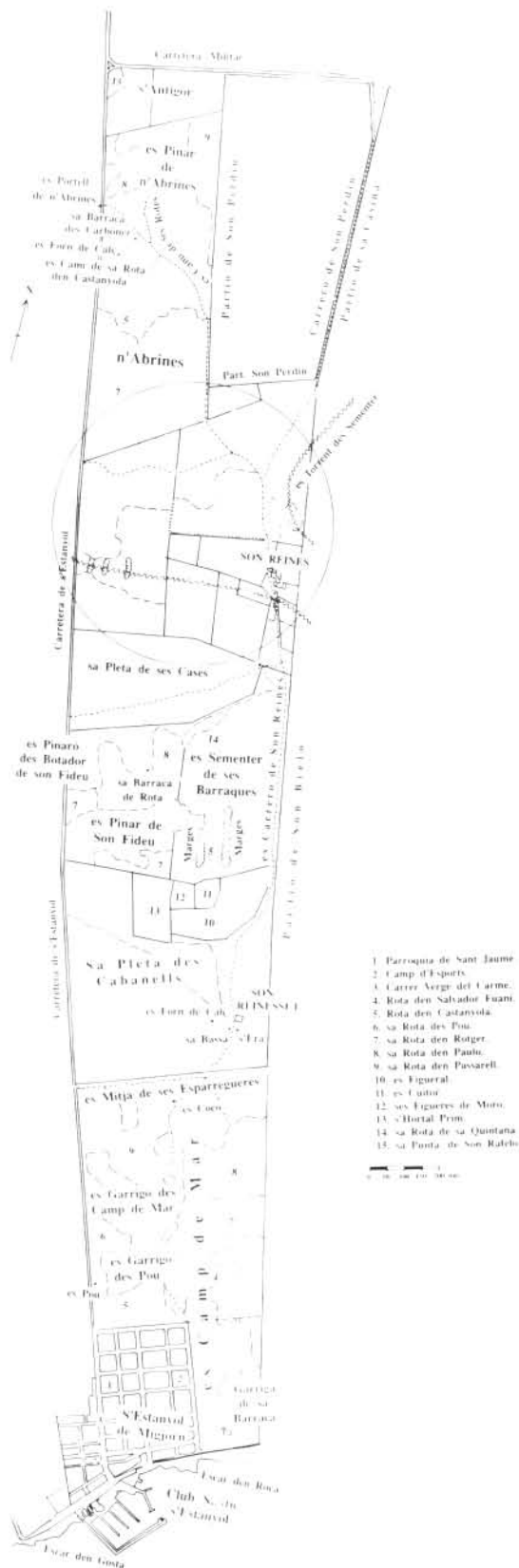
El padrí d'En Pep i n'Ignasi Gri, que havia estat de Patró amb Don Joan Marc, n'agafava molt de peix i, quasi cada dia en duïa. Noltros el fèiem escabetxat.

-Per a què empràveu l'alga?

-Per tapar les eres; perquè fossin humides i no s'eixugassin. L'era havia d'estar humida perquè sinó feia un polseguer i el gra quedava tot ple. Per això hi posàvem alga i no l'haviem de regar.

Si estava humida, posava un cuïro a damunt, no feia pols i el gra no s'hi aferrava.

També l'empràvem per fer fems. A devora les cases, dins Sa Quintana, hi havia un femer. Els missatges, amb forques de ferro, mesclaven l'alga amb el fems de les bístiques i l'escampaven pels sementers.

-I de cavalls i muls, que en teníeu molts?

-N'arribàrem a tenir 14 d'egües i un semental, un ase. Ens duïen un centenar d'egües per temporada. Me'n record perquè feia els certificats per llavors dur-los al menescal.

-Ja per acabar, podríem parlar una mica de caça. Com estava i com està avui dia?

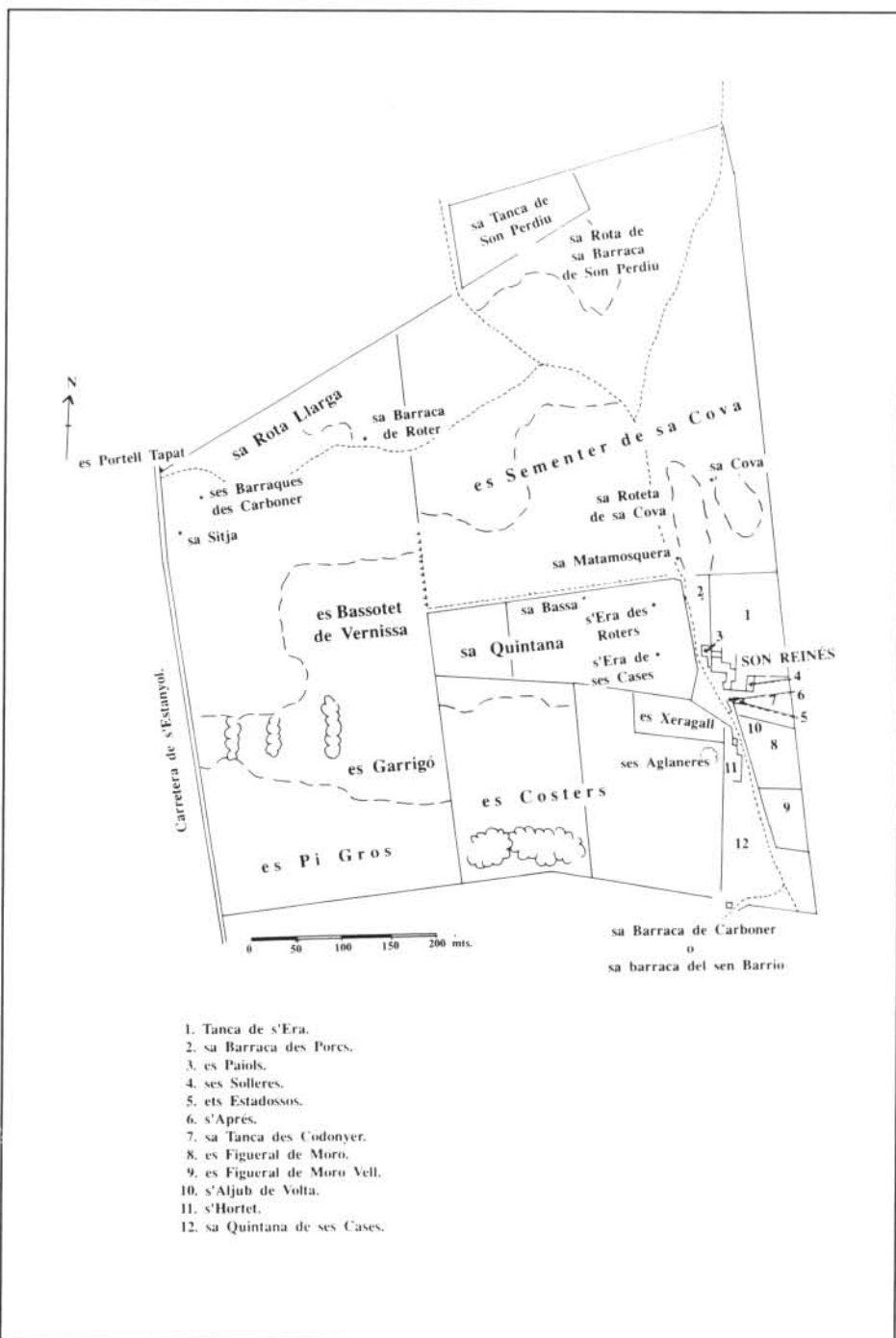
-Record que als 10 anys vaig començar a tirar amb escopeta i, als 12, la meua mare els va contar, i vaig haver mort 200 conills en tota la temporada. N'hi havia molts.

Altres temps, per aquests dies, amb la volta que hem feta avui, hauríem vist 40 ò 50 conills, pel cap curt.

Jo partia pel carreró de les cases i, quan me donava compte, havia de tornar perquè ja no en podia dur més.

En aquell temps, en temps del batre, teníem gent i ma mare els donava patata frita i conill frit "a voler", i sobrassada i formatge, per berenar. I, per dinar, conill amb ceba, colomins..., el qui venia a ca nostra, no se n'anava pus mai.

C. Calviño
F. Capellà
A. Ginard
F. Jaume
F. Mut.

PERRUQUERIA

FINA

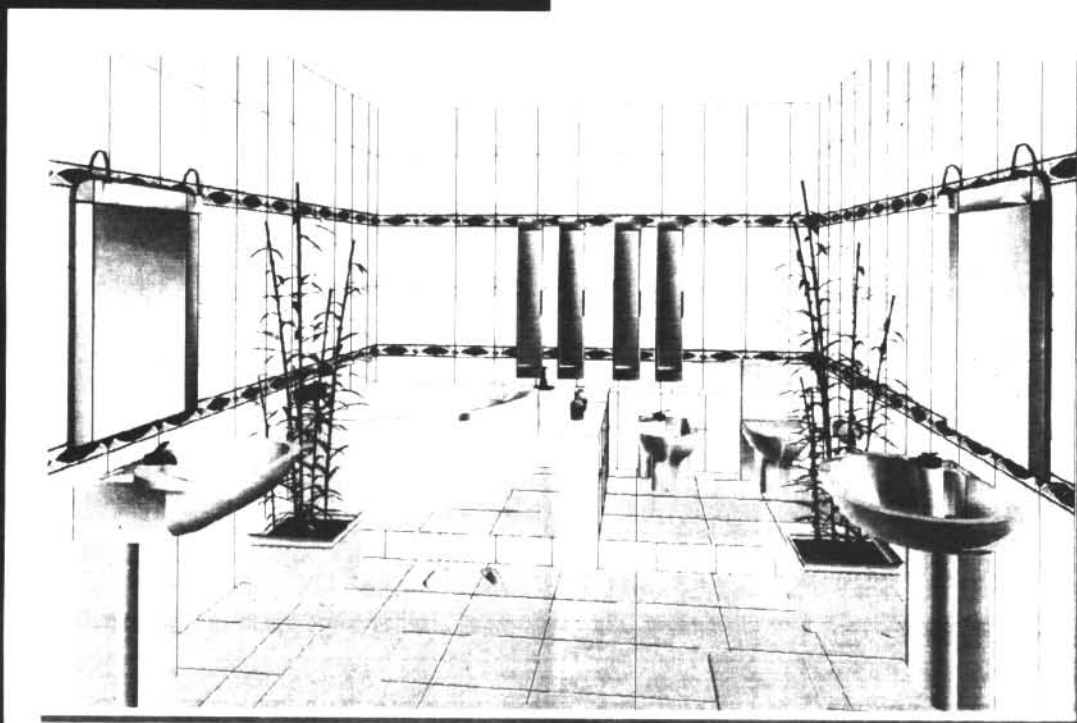
C/ d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTREGAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

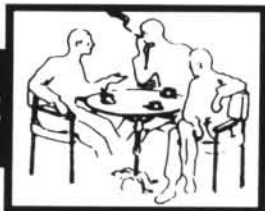

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

XERRADES DE CAFÈ

Equilibris urbanístics

-Diuen que ara han de tomar les històriques cases de davant s'estàtua del Rei En Jaume, per fer pisos de luxe.

-Aquestes on antigament hi havia els anomenats llevadors?

-Sí, això mateix, allà on rentaven la roba.

-Home! la façana de l'edifici, que supòs que pot ser el que té més valor històric, serà pentura una làstima que la tomin, però per dins, supòs que deu ser ben necessària una bona reforma.

-Idò ara ja s'alcen veus ecologistes i de conservadors de monuments i d'edificis antics dient que això serà un altre atemptat contra el patrimoni arquitectònic de la nostra ciutat.

-Bé, però no hi és de més mirar abans allò que tomen, perquè si deixassin fer els propietaris i constructors tot el que els interessa, aviat Lluçmajor perdria tota la seva identitat arquitectònica.

-Passa que alguns edificis com aquests, o molins antics, és que si el propietari no els pot enderrocar a la seva manera i segons les possibilitats econòmiques que té, té un capital mort que no pot aprofitar i no li produeix cap benefici.

-D'altra banda, és un problema per a l'Ajuntament, que si per una part no pot donar llibertat total perquè a l'edifici els amos hi facin el que volen, tampoc, com és el cas que ens ocupa, no pot obligar a tomar una façana històrica, per mor d'unes alineacions urbanístiques que moltes vegades no es respecten en altres llocs manco importants.

-I què és això de les alineacions?

-Segons les normes, si toquen la façana, l'han de posar dreta amb els altres dos carrers.

-Idò digues que li llevaran un bon tros de solar...

-Per això crec que abans de tomar convendria mirar bé què tomen.

-Sí, a més, els Ajuntaments no donen exemple. Varen llevar sense cap escrúpol la històrica abeurador rodona, i ara se'n peneden.

-Només en parlen, perquè els polítics, en qüestions urbanístiques, parlen molt i fan molt poc.

-Jo diria que fan i desfan, segons qui comanda.

-I, si no, basta mirar el que han fet i desfet a s'Arenal.

-Però, tornant al passeig Jaume III, si no té cap interès conservar la façana de l'edifici, crec que millor serà que la posin a la mateixa línia que els veïnats.

-Així, al manco, l'entrada del passeig quedarà més ampla i equilibrada.

-Sí, al menys no perdre l'equilibri.

-“Eco!” Ja basten els equilibris que fan a l'Ajuntament per entendre's amb en Rabasco...

UN QUE ESCOLTAVA.

LA
FINESTRA

Hem de fer bugada o de bugaderes?

No podíem tenir uns inicis del mes de Maria, primaveral i florit, més semblant a un estrepitós *dos de mayo*. Quan, ja des de fa temps, s'escampen les mil i una insinuacions o acusacions de malversament de fons públic i de corrupció entre la classe política, arribam al sùmmum dels despropòsits: Rubio i Roldán són els llinatges que acaparen l'atenció -i la perplexitat- públiques.

Justament ara que comença la campanya de declaració de renda, a través de la qual passam comptes amb l'Estat, resulta que l'ex-governador del Banc d'Espanya rep les garrotades acusatòries per haver fet rampes fiscals. Les explicacions que fins ara ha donat no li ajuden a desfer les tenebres del dubte i la sospita.

Quasi simultàniament, la cúpula d'una d'aquelles institucions més intocables, inamovibles, sempiternes, castisses i, si s'escau, temudes i temibles de l'Espanya que ens agombola -la Guàrdia Civil-, trontolla i fa aigües davant el trist paper de qui fins ara n'ha regit els destins. La fugida de la Justícia que ja el reclamava no li aporta ni dignitat ni credibilitat benemèrites.

A remolc de tals fets, diuen que la crisi política és més profunda que mai, que els socialistes de tantes victòries d'antany no s'aguanten drets, que els aliats catalanistes comencen a dubtar que la dreta aznarista -amb zeta interdental, no amb essa sorda- va llançada per fer-se amb el poder, qui sap si més per demèrits d'altri que no per capacitats pròpies. L'olla bull i la solució s'apunta difícil i no gens plàcida.

¿Tot quant passa s'explica perquè els polítics són, per definició, personatges corruptes que s'apunten, sense manies, a la teoria i pràctica del gavet? ¿Són tots una colla de desvergonyits que en lloc de fer llum fan fum per tot on passen i posen les mans? ¿Pot ser que la majoria tenguin comportaments dignes i que llavors tots paguin la mala fama que es guanya una minoria? ¿O és que, en el fons, els polítics són la representació real i moral del poble que els posa en els màxims llocs de responsabilitat?

En tot cas, ara que començam a veure moltes coses clares, és l'hora de fer bugada amb el màxim rigor i no el moment d'acontentar-se exercint -i perdó per l'expressió misògina- de simples bugaderes. Seria trist que tot l'aldarull es limitàs a un xafardeig col·lectiu sense treure'n les lliçons que cal.

Macià Garcias

El polígon industrial, millor dit, alguns dels seus futurs carrers i avingudes, ja son a punt de rebre els primers industrials que agafin els estris, el camió de mudances i s'instal·lin a son Noguera. Tot sembla indicar que no hi ha gaires empentes encara que la zona industrial de nova creació ja compta amb gairebé la totalitat dels serveis.

Els buits i desolats carrers semblen d'una ciutat fantasma, envoltada d'ullastres i llençisca, especialment als vespres. Supòs que es tracta d'un reclam publicitari o qui sap si és que l'encarregat d'accionar l'interruptor oblida alguns dies la seva tasca. Allò que és cert és que el mussolet no dubta a exclamar: *Poligunum habemus!*

***

De moment, no hi ha hagut inauguració oficial. El mes passat estava prevista una visita oficial del batle i d'alguns membres del Consistori, visita que s'havia anunciat perquè també hi anassin els diferents mitjans de comunicació a la taurina hora de les 5 de l'horabaixa.

Tot es trobava previst, menys la meteorologia. Mesos i mesos sense caure ni una gota iustament varen arribar quatre núvols i amollaren una bona ruixada. Treball extra per as eficients funcionaris de la Casa de la vila que, seguint ordres del batle, anul·len la convocatòria a causa de la pluja. La visita queda per a una millor ocasió, no hi ha pressa, i si no cal, no importa banyar-se amb "s'aigo des bril".

***

- Ha arribat el maig i els hotels de s'Arenal han obert les portes amb la pirada fixa en unes previsions totalment optimistes que preveuen una ocupació quasi massiva de les places. Els turistes i visitants ja no són darrera el cantó, aterren a son Sant Joan i quan arriben a la nostra zona turística es troben una novetat en plena zona verda i ajardinada de l'avinguda Miramar.

La polèmica presència dels edificis destinats a

balneari, centre mèdic d'urgències i oficina turística ha acabat essent enderrocat però el que és cert és que les restes del balneari continuen presents i ocupen un lloc preferent a la zona ajardinada. No sabem si es tracta d'un sofisticat monument de ferros "forjats" o d'un monumental oblit de les nostres autoritats municipals. El que sí és cert és que ofereix la pitjor de les imatges.

***

- El batle, Gaspar Oliver, continuarà presidint la junta insular del PP. No hi hagué grans sorpreses a la celebració del sisè congrés del Partit Popular de Mallorca. El candidat oficial, protegit per l'amo en Biel, va aconseguir el 73 per cent dels vots i per tant, la reelecció, la qual cosa es donava per feta des que Gabriel Cañellas va aconseguir que Joan Verger renunciàs la candidatura i deixàs el camí lliure al batle de Llucmajor.

El mussolet diu que no tot ha estat un camí de roses. Gabriel Cañellas i Gaspar Oliver estaven molt seriosos, i, en alguns moments, molestos. Els havia sortit una criada contestadora, amb la presentació d'una candidatura crítica, encapçalada per Alberto Herrán, el qual els va robar 146 vots. I Cañellas, que sempre vol que tots els que integren el PP compleixin sense piular totes les seves consignes, va cridar a l'ordre, i en la seva molt particular oratòria, va deixar ben clar que no volia "corrents que constipin".

***

- El mussolet, expert com és en camins i caminois, està tot content i felicita a tot cor a Bartomeu Font Tous, per haver duit a bon port la redacció d'un plànol que recull tots els nuclis urbans de Llucmajor. Avingudes, carrers i carrerons són localitzats amb les respectives denominacions normalitzades.

Ara, la següent passa correspon a l'Ajuntament. No servirà de res aquest plànol si els carrers no compten amb el corresponent rètol indicador, circumstància que es dona sovint, especialment en algunes urbanitzacions o mig construïdes.

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Gent de la Vila

Antoni Gamundí

"Els vells no ens ho havíem passat mai tan bé com ara"

Antoni Gamundí Tomàs és l'actual president de l'Associació de la Tercera Edat de Lluçmajor, des de fa 2 anys. Té 67 anys i abans de la jubilació era sabater. Soci des del 1985 i des del 86 forma part de la Junta directiva, ha estat sis anys com a secretari i dos com a president. Ara, l'Associació ha complert 10 anys i per celebrar aquest Xè aniversari hem cregut oportú d'entrevistar-lo.

-Com valorau aquests 10 anys de l'Associació de la III Edat, a Lluçmajor?

-El balanç el trob molt positiu. Al començament hi havia 400 socis i ara n'hi ha 1.100 en actiu: s'ha fet moltíssima feina, encara que hi ha hagut, com cal suposar, moments de satisfacció i també moments conflictius. De satisfacció, pel fet de veure que tot ha anat en augment i els socis han anat demanant de cada vegada més, sembla que n'estan prou satisfets.

-Quina ha estat la vostra trajectòria personal dins el Club?

-Quan feia un any que l'Associació s'havia constituït em vaig fer soci, era el 85 i l'any següent el secretari va dimitir. Aleshores em vaig presentar al càrrec per substituir-lo i vaig sortir elegit. A les eleccions de 1992 em vaig presentar per al càrrec de president, perquè l'anterior no es va presentar ja que estava cansat i ho va deixar anar.

La resta de membres de la directiva trobaren que jo era la

persona indicada i una part dels socis gairebé m'"obligaren" a presentar-me, encara que, s'ha de dir tot, no hi havia altra candidatura, i vaig sortir elegit.

Fotos: C. Julià.

Estic satisfet de la meua trajectòria fins ara i de la tasca que he duit a terme. Hem de tenir present, però, que el president tot sol és ben poca cosa si no té el suport d'un bon equip, perquè la feina conjunta és la que compta.

-Quina dinàmica duu el club habitualment?

-Ara feim ball cada diumenge i un berenar social al mateix Club. Tenim

un conjunt contractat per cada setmana. La resta de dies, hi ha de tot, hi ha gent que ve per brodar, d'altres a jugar a cartes, a mirar la TV, o a fer tertúlia. Ara, també feim un "bingo" dos cops per setmana. A part d'això, organitzam sortides, conferències, homenatges anuals a les persones que compleixen 90 anys (siguin socis o no) i també a les parelles sòcies del club que duguin 50 anys de casats (n'hi ha 6 o 7 cada any). També celebrem les festes de més anomenada: Sant Antoni, el Dijous jarder, participam a la Mostra de les Fires, a Sa Rua, etc... i també tenim un grup de teatre.

Cada any celebrem una festa al Teatre Recreatiu on participen alguns dels mateixos socis, cantant o declamant: Na Francisca "Marxa", en Toni Mir, n'Andreu Pizà, en Salvador Guerrero i d'altres que convidam. És a l'intermedi d'aquest acte quan repartim les plaques als homenatjats i també als socis de més edat.

EL MENJAR, L'ACTIVITAT DE MÉS ÈXIT

-Quines activitats tenen més èxit?

-Indiscutiblement totes les que acaben amb un refresc. A les conferències, per exemple, hi va poca gent, es veu que a Lluçmajor no som amants de la cultura. Si després de la xerrada hi ha un refresc hi acudeix més gent.

Tenen molt d'èxit les excursions, el dinar d'aniversari de la setmana passada en va tenir molt i varen partir vuit autocars, també agraden molt els balls.

-Creus que el local reuneix les condicions necessàries per al seu bon funcionament?

-Per a algunes activitats sí, però

per a d'altres ens ha tornat vell i petit. Per Sant Antoni feim un fogueró i torram llonganissa i botifarró, i aquest dia, per posar un exemple, no hi cabem. No queda altre remei que subjectar-nos al que tenim, però prest tendrem un local nou. El batle ens va comunicar al dinar d'aniversari que les obres del nou local aviat es posaran en marxa.

-Quan costa la quota dels associats?

-Fins ara pagàvem 50 pessetes mensuals, però enguany la pujarem a 1.000 pta. anuals. És probable que d'aquesta manera poguem pagar les despeses d'electricitat i altres despeses generals de la casa. No obstant això, si no fos per les ajudes i les subvencions (Ajuntament, caixes d'estalvis...) no fariem tantes coses.

-Qui s'encarrega del bar?

-Fa poc que hi ha hagut canvi d'encarregats. La gent que duu el bar és la que té els guanyos de la caixa recabada. Volem que els socis tinguin el màxim de comoditat i de bon servei. Es fa dinar cada diumenge però entre setmana, encara que es va proposar, no s'ha duit a terme perquè resultava més difícil.

-Com heu celebrat aquest Xè aniversari?

-Més o manco com cada any. Tots els aniversaris feim el mateix programa: a la primeria d'abril ja començam. Feim conferències

culturals, enguany en va fer una el metge Blai Llopis i més endavant, concretament dia 11 de maig, vendrà Bartomeu Font i Obrador a parlar sobre "L'Arxiduc i Mallorca", aprofitant l'"Any de s'Arxiduc". També feim funcions de teatre, preparada pel grup de la Tercera Edat encara que enguany no ha estat possible a causa de no trobar substituïts per dos dels nostres actors, A. Pizà i T. Català que, per qüestions de salut no han pogut actuar. No obstant això, hem comptat amb l'ajut del grup teatral "Picadís", de

s'Arenal, el qual ha representat, en nom nostre, "Escàndol a la casa".

Com cada any, entregarem un llibre als socis, tant si els agrada llegir com no. Enguany el dinar d'aniversari va ser molt concorregut ja que hi assistiren 450 persones, juntament amb les autoritats municipals i de la comunitat a les quals entregarem una placa.

-Què demanàrieu per al Club?

-Restaurar o canviar el local ben aviat. La casa torna vella i en certes ocasions, com ja he esmentat abans, ens resulta petita. Allà ens hi sentim molt bé. Els vells no ho havíem passat tan bé mai com ara i és una llàstima que la jubilació no arribi als 40 anys per tenir més temps de disfrutar.

Encara que molts no s'ho creguin, no feim política. L'única política que es fa és exclusivament per a la III Edat. Demanam ajudes i subvencions per al club i mai no per a un grup determinat.

I és que aquesta associació, ubicada al carrer de Sant Joan, és la més dinàmica del poble. Qui ho havia de dir! Tota la gent d'edat, més eixerida que mai, balla, canta, juga... com si volgués recuperar el temps i viure intensament la vida.

Catalina Font
Coloma Julià

Avd. Carles V, s/n. Tel. 66 23 11 (Llucmajor)

EMBOTITS
CUIXOTS
FORMATGES

SEMAR

INDUSTRIES SEMAR, S.A.

C/. Tomàs Monserrat, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

De sants, remeis i totes herbes

El mes de maig ha estat sempre tengut com un bon mes, ni tan sols la jaia Malaixamussa de la rondalla és capaç de trobar-hi més defectes que l'abundància de mosques, les quals donen mala vida al bestiar.

Aquest mes és considerat per excel·lència el mes de la Mare de Déu, era costum molt nostrada, practicar el "mes de Maria" a l'Església o al Convent on es resava una part del rosari i es cantava el "Venid y vamos todos" i altres cànctics marians. La devoció era tal, que fins i tot els infants enllestien a un raconet de casa seva, un petit altar amb una imatge de la Verge enrevoltada de tota casta de flors, tan abundants en aquest temps.

El segon diumenge, que enguany és dia vuit, és la Mare de Déu dels Desemparats, patrona del Regne València. Dia 13 se celebra la festa de la mare de Déu de Fàtima.

Dia 6 és Sant Joan Evangelista, patró dels impressors, aquests per tal d'honorar-lo, feien constar el seu nom en els calendaris i pronòstics en lletres grosses, per això la gent -que ignorava la raó d'aquest privilegi tipogràfic- l'anomenava Sant Joan de les lletres grosses.

Dijous, dia 12 és Sant Pancraç, antigament patró dels teixidors, la devoció a aquest Sant decaigué considerablement amb la crisi tèxtil que hi hagué a finals de segle passat. Actualment hom considera Sant Pancraç advocat de la feina.

Darrerament ha reviscut l'antic costum dels botiguers de tenir-ne una imatge prop del calaix, ja que es creu que crida el diner, per aquesta raó també se l'invoca per tenir sort en els jocs d'atzar; enguany coincideix amb el dia de l'Ascensió, una de les festes religioses més solemnes i extraordinàries de l'any. Hom creu que aquest dia és tan important que fins i tot els ocells deixen de treballar: "Per l'Ascensió el niu no du busques al nieró". Des de fa uns quants d'anys aquesta festa se celebra el diumenge que ve després dels dijous.

Dia 14 és Sant Bonifaci que és un sant poc conegut, malgrat esser el raó dels criats. Fent referència a aquest dia més d'un sap que: "na Pixolis va anar a Andratx a sa fira de botelles i va veure ses cabrelles dia catorze de maig".

El que no tothom sap és que aquest dia les cabrelles (Pleyades) estan en conjunció amb el sol, això vol dir que surten i es ponen al mateix temps, per tant llur visió és del tot impossible.

El sen demà, dia 15, és Sant Isidre patró dels foravilers i que enguany coincideix amb la cinquagesma o Pasqua Granada, festa que se celebra set setmanes després de Pasqua Florida. Segons l'antiga litúrgia, el còmput es feia a partir del diumenge després de Pasqua. La nova litúrgia, en canvi, compta com a primer

diumenge el dia de Pasqua. Segons ens conta la història i ens recorda Maria Antònia Salvà, tal dia com aquest, l'any 1665, ara fa 329 anys:

"Dia de Pasqua Granada
Ja és daudat el sementer,
desembarcaren els moros
en el portell d'en Vaquer.

***

De quatre homes han fet presa
dins el pla Lluçmajorer:
Gori Salvà, fill d'Antoni,
Marc i Joan Puigserver,
Amb en Toni Romaguera,
-no diu com s'esdevingué-

Segons la tradició, aquest dia va produir-se la confusió dels pobles. Van ploure les llengües de foc per tal de desbaratar el projecte d'arribar fins al cel per mitjà de la Torre de Babel.

Dia desset se celebra la festa de Sant Pasqual Bailó aquí invoquen per ben dormir i no tenir mals somnis:

"Un Parenostre a Sant Pasqual Bailó,
perquè mos dormi en bon sò
i mos desperti en millor"

Aquest Sant era Franciscà i té capella menor dins la capella de la Puríssima al Convent.

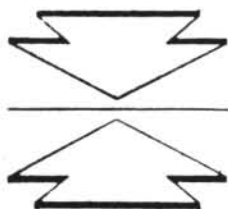
Dia 22, és Santa Rita, patrona dels impossibles.

Dia 24 de maig, l'any 1619, fou

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

**CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES**

**OBERT DILLUNS I DIJOURS
de 17 a 21 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)**

CENTRE OFTÀLMIC

Dra. Cristina Bofill

**CITA PREVIA
Tel. 66 22 82
Dilluns i Dijous
de 17 a 20 hs.**

assassinat l'òïdor de L'Audiència en Jaume Joan de Berga, una de les darreres víctimes del conflicte que comença el dia de difunts de l'any 1490 entre Canamunts i Canavalls, es feren tantes detencions i interrogatoris que d'aquí ve la dita popular quan un no té res que veure amb una cosa: "Que en som jo de sa mort d'en Berga". I és que hi ha dites que vénen de molt enrera.

Pel maig la terra està en saba. Maduren les cireres i segons explicarem el mes de setembre passat, això vol dir que comença l'horeta.

Com que els arbres fruiters han tret molts de rebordais convé llevarlos-ho perquè no prenguin la saba als fruits.

La mel d'aquest mes es considera la mel de totes les mels, i és que es fa de totes les flors, que estan en el punt més alt de galania i bona olor. També hi estan les herbes aromàtiques: fonoll, romaní, herba-lluïsa, herba-sana, etc. És per tant el temps adequat per collir-ne i posar-les en remull dins anís, dolç o sec (segons el gust), i així al cap d'un parell de setmanes tendreu a punt la botella d'herbes que tant bones són, fresques, a l'estiu.

Si plou, guardau l'aigua per bullir faves, i és que no hi ha com l'aigua de pluja d'aquest mes perquè surtin toves i flonges. També podeu anar a cercar caragols i si tants en trobau, menjau-ne tres pics perquè diuen que això és bo per a la salut.

Comença a fer calor i és necessari tondre les ovelles, convé fer-ho en lluna vella (entre dia 2 i dia 10) si no voleu que la llana s'arni. Entre dia 5 i dia 15 a la marina llucmajorera neixen les primeres perdius, si anau a fer una volta per allà anau alerta a les pedres planes ja que es diu que en aquest mes les serps no tenen verí i el deixen damunt una pedra plana.

No és convenient que plogui els deu primers dies de maig, si ho fa és dolent pel blat perquè tuda els grans que estan en formació dins l'espiga, i si fa llamps i trons pot anar malament la cria de la perdiu. Ara bé, les brusques de maig solen esser

Serp de maig, damunt una pedra plana

de curta durada i és que: "ploure de maig i plor de bagassa en un punt passa". Així com el blat encara està en ple creixement, no així l'ordi i la civada que estan a la plena, d'aquí la dita: "Pel maig a segar vaig". El fruit de l'ametler comença a estar avançat, ja sabeu que "per l'Ascensió ni ametla ni ametló" i que: "Pes Cinquagesma l'ametla és plena"

Al jardí podeu trasplantar roses místiques, sols coronats, clavellers de moro i albafeugueres a les quals convé posar-hi closques de caragol en la boca per amunt dins el cossioli per conservar la humitat, així les tendreu grosses i ufanoses per la mare de Déu d'Agost.

Durant aquest mes comença també el cicle de les fires de primavera: Ses Salines, Sineu, Campos, Sóller... en celebren.

Dia 2 de juny és una de les festes grosses de l'església, parlem del Corpus, festa eucarística que se celebra des de l'any 1316 el segon dijous després de Pasqua Granada i en la qual es commemora la institució de l'Eucaristia. La seva celebració va coincidir amb un

moment de l'any pletòric de festes paganes, provinents de litúrgies perdudes, de tipus agrari i la nova festa es va apropiar del mes vistós de les antigues religions, així trobam encara a les processons d'alguns pobles de Mallorca: Agüelles, Cavallets, Sant Joan Pelós, Cossiers i balls ancestrals com els dels Moretons de Manacor. Altres costums com el cuc de Sóller o els diables boiets s'han perdut. Com també s'ha perdut el costum de treure a la processó de Ciutat un bastiment metàl·lic decorat amb flors de cera, que, un cop acabada la festa, eren regalades pel Bisbe a amics i benefactors. D'aquí ve la frase de tots coneguda per indicar que un té bo: "aquest té cera del Corpus".

Remei del mes:

El mes passat explicarem el que s'havia de fer per tal que les ovelles no tenguessin ronya. No parlarem però de les persones, per evitar aquesta malaltia sobretot en els nins, hom creu que la millor manera és donar-los un tros de carn frita de serp matada aquest mes. Cosa poc perillosa perquè com hem dit abans durant el maig les serps no tenen verí.

I sobretot, no faceu com madò Coloma...

Temperatures del mes d'abril:

Màxima: 23'8 dia 30

Mínima: 6'0 dia 18

Màxima més baixa: 13'4 dia 15.

Mínima més alta: 13'4 dia 30.

Precipitacions:

24'2 litres ploguts en tres dies.

Es Jai de sa Barraqueta

Llunes del mes de maig

Minvant
dia 2

Nova
dia 10

Creixent
dia 18

Plena
dia 25

Incertesa de Sant Jordi

Cada dotzena de mesos, en la plenitud germinal de l'any, el calendari reserva un dia per a la celebració del llibre en el país on ningú mai no llegia. La sang del drac, vessada pel pare de la pàtria, es fecunda i segueix fecundant-se anualment en el temps distint de l'imaginari col·lectiu, i esclata en roses: té una rosa i -per què no també, estimada?- un llibre. Posa't la vermellor als llavis i el paper sota aixella, mira

aquesta terra nostra i digue'n el nom veritable en la llengua veritable: sents els xiscles d'ignomínia dominadora que brollen com l'escuma de la ràbia de no entendre? El sant escomet amb l'espasa el drac multiforme, vell dea segles de no permetre de parlar lliure, i de la sang en cull roses -no fos cas que se'ns acabàs el dia-, i dels pètals en fa els fulls dels llibre, si tot ho escampa entre les dones i els homes de la tribu seva; com que per

brodar-te la gràcia no trobo diamant, et faré present d'un llibre amb premi. El tindrem a casa, i ens traurà fongs de colors, que variaran del groc al verd amb matisos de blau. En el país on ningú mai no llegia, convé molt de tenir algun llibre que ens redescobreixi les manifestacions més primàries de vida en el planeta.

-Tens roda de premsa a les dotze, dinar oficial a les dues, presentació a les vuit, lectura poètica a les deu. L'editor escolta, cofoi i un punt perplex, el dictat de l'agenda. D'una banda a l'altra, pel carrer té temps de veure homes i dones de la tribu seva que es passegen amb roses i llibres. Se sent protegit pel sant i la seva espasa, amarat de la sang del drac vençut. Fa sol i les roses es presenten insolents en la seva turgència, les cobertes dels volums resplendeixen, els relligats són encara indoblegables i els noms dels autors omplen la gran boca popular. L'editor mateix exhala una instantània luminescència, però just després -ai las!- recorda que, com la rosa, la felicitat és efímera (*pulvis es, etc*), i que demà, tiratges i prestatges retornaran a la normalitat immòbil del públic lector de cada dia, que viu en l'anormal immobilitat de no saber encara si és seva la seva parla.

Com cada dotzena de mesos, vengui Sant Jordi en la plenitud germinal de l'any a escampar l'anyada floral i llibresca sobre les testes assolellades de la tribu sempre serà grata la seva visita. Però que un any, no molt llunyà si pot ser, pensi també a deixar-nos dins les mans i l'espasa i la paraula per tallar el nus gordià i que ens lliga al drac rediviu de la desconexença pròpia i que, instal·lat al bell mig de la gorja, no ens permet de llegir les nostres obres més que un dia en l'any. Mentrestant, el jove escriptor de províncies continuarà presentant eternament el seu primer llibre -naturalment, de versos-, ignorant que del 23 d'abril endavant el seu futur literari dependrà directament d'ell mateix, és clar, i just després dels lectors -escassos, solitaris, soferts, benaurats lectors- que ho són més enllà del dia de Sant Jordi. Ignorant, el pobre jove escriptor de províncies, en definitiva, que una flor -ni que sigui una rosa- no fa estiu.

Sebastià Alzamora

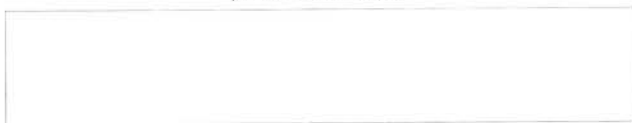
Cambiamos tus suspiros por sonrisas.

200.000 PTAS.

Y UN RENAULT NUEVO.

Renault suma a las 100.000 pts. de descuento que te ofrece el Gobierno, otras 100.000 pts., como mínimo, si cambias tu viejo coche, con más de 10 años, por un Renault nuevo.

RENAULT

Precio recomendado: incluye IVA, transporte, oferta promocional y subvención gubernamental aplicable a todos los coches en las condiciones previstas en la normativa legal (Ley 30/1994). Véase para detalles en el folleto. No acumulable a otras ofertas.

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn s/n. Tels. 66 01 40 i 66 00

L'Alguer, pais català de Sardenya

Part del grup de mallorquins amb J.L.L. Alvau i els germans Sechi de l'Alguer
(fotos: C. Julià)

Per Pasqua un grup de mallorquins assistírem al viatge a l'Alguer i l'illa de Sardenya, organitzat per l'Obra Cultural Balear de Marratxí, i poguérem comprovar que algueresos i mallorquins parlem la mateixa llengua: al carrer, a les botigues, als restaurants...

L'Alguer ens va resultar un exemple commovedor de fidelitat idiomàtica, ja que el català de

l'Alguer s'ha conservat des del temps del domini del Regne d'Aragó. La història ens diu que el 1354 Pere el Cerimoniós va aportar catalans a l'Alguer per tal de comptar amb gent addicta a la corona, i des d'aleshores la vila va esdevenir totalment catalana, en el parlar i en les pràctiques jurídiques.

Malgrat les pestes dels segles passats, la immigració periòdica

massiva i l'entorn lingüístic diferent (sard i italià) el català de l'Alguer s'ha conservat sense perdre la seva fesomia originària.

En aquest municipi, a l'extrem nord-est de Sardenya, anomenat també Barceloneta, els algueresos s'anomenen ells mateixos catalans i no sards, gentilici aplicat només a la resta d'habitants de l'illa; perquè només a l'Alguer es parla català, és un cas aïllat dins Sardenya.

Passejant pels carrers no és difícil de suscitar una conversa, sempre ben admesa, i seguida amb molt d'interès per ambdues parts. Tampoc no és difícil trobar-se amb aquests rètols: Carrer Barceloneta, C. del Forn, C. de la Roda, C. de la Marina, Les quatre cantonades, Muntada del Rosari, Plaça del Municipi etc. etc. És interessant també la sorpresa de veure la senyera quatrribarrada al balcó de l'Ajuntament o a la processó de la Setmana Santa.

L'OBRA CULTURAL DE L'ALGUER

Al local de l'Obra Cultural de l'Alguer, acompanyats d'un vi exquisit (perquè el vi alguerès, així com el licor de murta, hem de reconèixer que són exquisits) i d'unes bones pastes, Josep Lluís Alvau, president de l'obra cultural i Carles Sechi ens varen parlar llargament de la situació i de les tasques que realitzen des del 1984, quan es va crear aquesta entitat amb uns socis fundadors provinents del grup "Sardenya i Llibertat", els quals havien traspassat el català al Consistori després de 250 anys d'absència... i això, si bé es va rebre amb ironia als anys 80, actualment ja és una normalitat.

Josep Ll. Alvau ens va dir que no hi ha cap llei que doni suport a les seves iniciatives però que s'en discuteix una per salvaguardar les 13 minories lingüístiques de l'Estat italià, i una d'elles és el català de l'Alguer. Ens va dir també, que

Josep Lluís Alvau, president de l'Obra Cultural de l'Alguer

serenament lluiten i promouen tertúlies, conferències, exposicions, premis literaris...

Existeix l'Escola d'Alguerès amb la finalitat d'alfabetitzar els algueresos. S'ensenya català normatiu, confiant que un dia s'ensenyi a tots els centres escolars d'una manera oficial i no hi hagin d'haver d'anar professors de català de Roma, Nàpols o Barcelona. Un milenar de persones escriuen i llegeixen alguerès gràcies a aquesta escola; molts dels que hi acudeixen no són algueresos, perquè dels 42.000 habitants actuals de l'Alguer, només uns 20.000 són algueresos.

Tots els mitjans de comunicació

La torre de la catedral i les persianes, tan característiques de l'illa de Sardenya

Un dels rètols dels carrers de l'Alguer

vegada més "Amb els mitjans que no tenim és positiu l'avenç"

Ens manifestaren que la polèmica català-alguerès no existeix, que l'obra cultural de l'Alguer ha commemorat les figures de Joan Fuster i Josep M. Llompart i que ha intentat sempre de garantir la presència alguera dins qualsevol iniciativa de Països Catalans. Representen l'Alguer al patronat de la Universitat Catalana d'Estiu i a la Federació Llull.

Coloma Julià

són en italià, només existeix la revista "L'Alguer" íntegrament en català, des del 1991.

L'església compta amb 3 capellans algueresos, el 90% són capellans de pobles sards dels voltants. A la catedral es diu una missa en alguerès els dissabtes i una altra en diumenge.

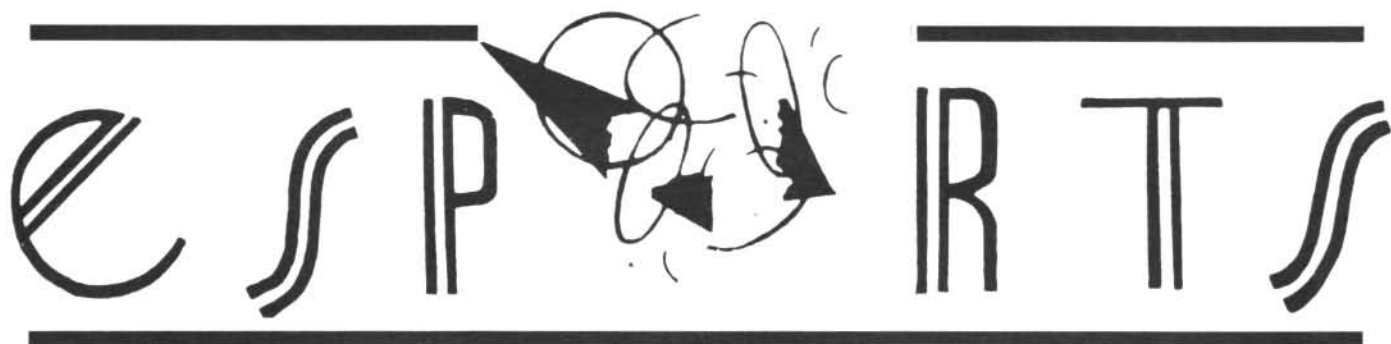
El cant de la Sibil·la (ben conservat) és a càrrec d'un canonge alguerès d'avançada edat.

Tant en Josep Lluís com en Carles es mostraren optimistes, perquè a partir dels anys 70 s'ha recuperat molt la situació lingüística, i creuen que abans els joves parlaven només en italià i ara parlen alguerès cada

Al local de l'Obra Cultural a l'Alguer

Opinió

Joan Quintana

En allò que jo vull creure

Els grecs entenen que l'ésser humà és un ésser polític. Per a mi aquesta definició, encara que sigui un concepte clàssic, no és vàlida. De totes formes, molta gent, a l'actualitat, crec que pensa com jo encara que sigui per distints motius. Sense anar més lluny, moltes persones opinen que elles no són polítiques de cap manera i en volen passar, quan veuen la corrupció generalitzada que existeix a la classe política espanyola.

Tenir coneixement general de tals escàndols, genera de per sí, un rebuig de la majoria de la mateixa societat. Per inèrcia o per l'efecte dominó o com es vulgui anomenar, aquest fet provoca que el ciutadà normal no conflui en la classe política, en les institucions, en l'administració, etc...

A mi, com a molts espanyols, tampoc no m'agrada la política, encara que, per un motiu diferent, és l'esport que m'omple. Sortosament he viscut sempre en el món de l'esport, una experiència que sempre m'ha fet pensar en allò que vull creure.

Però s'ha de continuar vivint, estimant, treballant i lluitant per aquesta vida, per aquesta societat des de qualsevol angle, polític, esportiu i social. Per això crec que encara avui existeixen persones que fent qualsevol activitat volen ser mereixedores d'un respecte o d'una consideració.

Jo, per si de cas, continuu amb l'esport.

C.D. Espanya Primera Preferent

La lliga haurà acabat

Joaquin

acabat.

-És una llàstima que no poguem fer aquest comentari passat dia 15 de maig -en el moment d'escriure'l estem a dia 3- i podríem contar si el CD Espanya juga o no la lliga d'ascens a Tercera Divisió. En aquests moments la cosa està igualadíssima, entre Felanitx (42), Espanya (41) i Santanyí (41). A la darrera jornada que coneixem l'Espanya va salvar l'obstacle del Petra (3-1) que li anava al darrera i el va deixar sense cap opció per disputar aquesta lliga. Un altre partit complicat, i ja ho dèiem a l'anterior comentari, és el que s'ha de disputar en "Es Torrentó" entre el Felanitx i el conjunt Ilucmajorer i també ho és el que han de jugar els de J. Llopart a la darrera jornada, dins el seu camp, contra el ja tercerdivisionari CD Campos. No podem dir res per ara, no sabem els resultats però la nostra opinió és que l'Espanya i el Felanitx disputaran la lligueta i el Santanyí quedarà fora (de tres, només n'hi caben dos). Els altres equips seran, segurament, Murer, Gènova, Binissalem i Consell, que juntament amb un representant de Menorca i un d'Eivissa quedaran dividits en dos grups de quatre equips.

Ara només ens manca comentar els quatre darrers partits, des de la nostra darrera informació, i quan surti aquest comentari la lliga ja haurà

CONSELL, 4 ESPANYA, 2

Espanya: Salvà (1), Tomàs (1), Jaume (1), Cosme (1), Andreu (2), J. Clar (2), S. Martí (2), Bonet (1), Magaña (2), Marín (2) i Mas (1).

Gols: 1-0, m. 2, Matias. 1-1, m. 22, Bonet. 1-2, m. 35, S. Martí. 2-2, m. 65, Fernando. 3-2, m. 77, Fernando i 4-2, m. 85, Fernando.

Comentari: Podem dir que el Consell entrenat per J. Colom (ex-entrenador del CD Espanya) ha estat l'equip revelació d'aquest campionat i el passat nou d'abril, amb aquesta condició, ho va demostrar, marcant quatre gols a l'Espanya, tres obra de Fernando en els darrers 25 minuts. De totes maneres varem poder veure un gran partit amb dos conjunts que jugaren, des del primer moment, a l'atac.

ESPANYA, 0 MURER, 1

Espanya: Salvà (1), Tomas (1), Jaume (1), Cosme (1), Andreu (1), J. Clar (1), S. Martí (1), Bonet (1), Magaña (1), Marín (1) i Vicens (1).

Canvis: Corbalan (-) per Jaume, Möjer (-) per Andreu i Mas (-) per J. Clar.

Gol: 0-1, m. 23, Maestre.

Comentari: Fou el partit de les ocasions perdudes per part

Cosme Tomàs, capità del C.D. Espanya. (Foto: Quintana)

de l'equip local que va arribar a comptabilitzar-ne set. Tampoc la defensa no va anar gaire fina perquè després d'una errada defensiva l'extrem esquerra visitant va aconseguir el gol que li valia els dos punts. Amb la pèrdua d'aquests punts i la derrota del partit anterior, a Consell, el CD Espanya va fer una passa enrera en les aspiracions de jugar la lliga d'ascens.

SOLEDAT, 2
ESPANYA, 3

Espanya: Salvà (1),

Tomàs (1), Corbalan (1), Cosme (1), Andreu (1), Mas (1), S. Martí (3), J. Clar (1), Magaña (2), Marín (1) i Möjer (1).

Canvis: Jaume (1) per Möjer.

Gols: 0-1, m. 13, Magaña. 0-2, m. 20, Magaña. 1-2, m. 30, Alberto. 1-3, m. 38, S. Martí i 2-3, m. 53, Alberto.

Comentari: Important triomf aconseguit pel CD Espanya en un matí primaveral del passat primer de maig en el recinte de son Malferit davant els blaugranes del CD Soledat. Els golejadors espanyistes, Magaña i S. Martí (2) varen sentenciar el Soledat a la primera meitat i encara que l'equip local va escurçar distàncies al segon temps, no li va bastar. L'Espanya, amb aquesta victòria es tornava a col·locar amb opcions de disputar la ja tan comentada lliga d'ascens a III quan mancaven tres jornades perquè conclougué el campionat.

ESPANYA, 3
PETRA, 1

Espanya: Salvà (2), Tomàs (2), Corbalan (2), Cosme (2), Andreu (2), Ferretjans (2), S. Martí (2), J. Clar (1), Magaña (2), Marín (2) i Möjer (1).

Canvis: Muñoz (-) per Ferretjans i Mas (2) per J. Clar.

REGIONAL PREFERENT

1. CAMPOS	36	26	6	4	87	28	58	+22
2. Consell	36	20	9	7	70	36	49	+13
3. Binisalem	36	19	9	8	73	45	47	+11
4. Gènova	36	17	13	6	57	34	47	+11
5. Murense	36	16	14	6	59	38	46	+9
6. Felanix	36	15	12	9	47	37	42	+6
7. Espanya	36	16	9	11	69	50	41	+5
8. Santanyí	36	15	11	10	54	48	41	+5
9. Petra	36	13	12	11	50	36	38	+3
10. Alcúdia	36	10	17	9	46	46	37	+1
11. Son Roca	36	14	7	15	36	39	35	+1
12. Llosetense	36	9	16	11	42	43	34	-4
13. La Unión	36	9	16	11	44	50	34	-2
14. Andratx	36	10	13	13	41	46	33	-3
15. Margaritense	36	10	13	13	43	48	33	-3
16. Soledat	36	10	11	15	60	50	31	-6
17. Alaró	36	11	4	21	42	66	26	-10
18. Portocristo	36	8	6	22	46	83	22	-13
19. At. Rafal	36	4	11	21	35	77	19	-17
20. Artá	36	2	3	31	24	125	7	-29

Gols: 1-0, m. 33, Marín. 1-1, m. 56, Cosme en pp. 2-1, m. 67, S. Martí i 3-1, m. 74, S. Martí.

Comentari: Un altre horabaixa inspirat de S. Martí, com ja s'esdevenia darrerament, varen permetre a l'Espanya els dos punts i deixar sense gaire opció el CD Petra que abans de disputar l'encontre estava a un sol

punt dels llucmajorers. S'arribà a témer pel resultat perquè el conjunt que entrena B. Palou va arribar a empatar el partit, encara que va ser en una jugada dissortada del capità local Cosme Tomàs. Al final, en un terreny de joc en estat pèssim es varen aconseguir els dos punts, que era allò que interessava.

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc

A.SASTRE

C/ Revetla 9 i 11.

Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atendrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

PERRUQUERIA

PUIGSERVER

HORARI:

De dimarts a divendres:

de 9 a 12 i de 15 a 19

Dissabtes:

de 8 a 17

C/Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

CF. Lluçmajor Segona Regional

Quintana

S'han produït molts esdeveniments de la darrera informació que us oferim, tots ells positius, per al CF Lluçmajor que entrena L. Gil. En primer lloc volem rectificar dient que no són quatre (primer i segon de cada grup) com diguérem en el número anterior, sinó sis equips (primer, segon i tercer de cada grup) els que disputen la lliga d'ascens a II Regional. És a dir, del grup A: Búger, Lluçmajor i Marià i pel grup B, Rtv. La Victòria, Pla de Na Tesa i Son Verí.

El primer partit d'aquesta fase d'ascens el disputà el Lluçmajor al seu camp i va vèncer per 2-1 al Pla de Na Tesa. Una setmana més tard els vermells visitaren Búger, un equip que havia quedat primer en el grup del Lluçmajor i que les confrontacions a la lliga, s'havien saldat en favor del Búger perquè en la visita a Lluçmajor havia empatat a 1 gol i en el seu camp havia guanyat als llucmajorers per la mínima, 1-0.

Però en aquesta altra fase no va ser igual i el CF Lluçmajor en un partit sensacional va vèncer per 1-3, encara que l'encontre

C.F. Lluçmajor, temporada 1993-94. (Foto: Quintana)

no va arribar a finalitzar perquè quan mancaven 20 minuts de partit el col·legiat l'hagué de suspendre en expulsar un jugador local la qual cosa va provocar un gran aldarull, com que no hi havia força pública, l'àrbitre va donar per acabada la confrontació.

Finalment, el darrer resultat que coneixem és un altre triomf del Lluçmajor, que es va enregistrar el passat primer de maig a Maria de la Salut, és a dir: Marià, 2 - Lluçmajor, 3.

Com podem apreciar, no els pot anar millor a l'equip que presideix Biel Paniza, fins al moment, quatre partits jugats, quatre victòries aconseguides.

TERCERA REGIONAL. FASE FINAL

Lluçmajor, 2 - Pla de Na Tesa, 1
Marià, 3 - Búger, 5
Son Verí, 1 - Rtv. La Victòria, 1

...

Pla de Na Tesa, 3 - Son Verí, 1
Búger, 1 - Lluçmajor, 3

Rtv. La Victòria, 3 - Marià, 0

...

Pla de Na Tesa, 3 - Búger, 0
Lluçmajor, 4 - Rtv. La Victòria, 0
Son Verí, 4 - Marià, 1

...

Son Verí - Búger (suspès)
Rtv. La Victòria, 2 - Pla de Na Tesa, 0
Marià, 2 - Lluçmajor, 3

Vists aquests resultats la classificació queda així:

1.LLUCMAJOR	4	4	0	0	12	6	8 +4
2. Rtv. La Victòria	4	2	1	1	9	5	5 +1
3. Pla de Na Tesa	4	2	0	2	7	6	4
4. Son Verí	3	1	1	1	6	5	3 -1
5. Búger	3	1	0	2	6	9	2
6. Marià	4	0	0	4	6	15	0 -4

*Servei de begudes i
menjars de qualitat a
preus raonables*

Auda. Carles V. • Tel. 66 11 17

FOTO CLAR

Perfumeria

*Reportatges, Fotos d'Estudi,
Carnet... i una extensa gamma
de productes de perfumeria*

**OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS**

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

Benjamins C.D. Espanya

A punt d'acabar

-A l'hora d'escriure aquest breu comentari només falta un encontre per acabar aquesta segona fase, després del campionat de lliga, en què els nostres Benjamins han quedat campions. El darrer partit es jugarà el proper dia 7 de maig al camp municipal de Lluçmajor contra el líder, Parròquia Ramon Llull. Es pot dir que els nostres joves jugadors han fet ja tot allò que han pogut, ja que en aquest "Play-Off" sols es classifiquen els primers de cada grup i aquesta possibilitat, en el nostre cas, està descartada ja que únicament s'han guanyat dos partits.

No obstant això, repetim, els benjamins del CD Espanya, entrenats per Jaume Manresa i ajudat per Francesc Magaña, mai no

havien aconseguit uns resultats tan brillants com els d'aquesta temporada i el liderat que han portat gairebé durant tota la lliga és un fet únic en la història del futbol benjamí llucmajorer.

passam tot seguit a resumir els darrers encontres d'aquest Play-Off, encontres que s'han caracteritzat sobretot per dos elements: la superioritat de l'equip contrari i els resultats que, generalment, han estat per golejada.

-El primer partit del mes d'abril va ser dia 7 al camp del líder, el P. Ramon Llull, el qual va demostrar la superioritat de campió en tot moment i el resultat parla per si mateix: 5-0.

La segona volta del Play-Off començava una setmana més tard al

Tomeu Pastor i Miquel Moragues, jugadors dels Benjamins C.D. Espanya (Foto: C. Font)

municipal llucmajorer, contra el leinat Campos. Després de 25 minuts de domini local arriba, de manera sorprenent el primer vol visitant, i al cap de cinc minuts més, una expulsió del núm. 5 campaner per falta al davanter llucmajorer S. Canyellas provoca el gol de l'empat, aconseguit pel mateix Canyelles. El central espanyista R. Garcias ajuda a la realització del segon gol visitant amb una errada involuntària i es torna a notar la diferència al resultat. Després arriba una falta màxima a favor dels llucmajorers i B. Manresa aconsegueix empatar un altre cop (2-2). En aquest partit només s'ha de comentar el bon joc dels llucmajorers i la poca esportivitat dels jugadors del

CD Campos.

Dia 16 d'abril l'Espanya visita el camp del Porto Cristo i en un partit basant igualat es perd per la mínima: 1-0. Una setmana després el CD Espanya rebia al J. Sallista amb un resultat abultat: 1-4. El gol local fou aconseguit per Miquel Moragues després d'una jugada creuada entre Canyelles i Miquel A. Martí.

El darrer partit de què tenim notícia va ser el jugat el passat dia 30 a Magalluf, contra el Platges Calvià, el qual, si bé els llucmajorers varen jugar de manera molt correcta, va demostrar que és un conjunt superior, sobretot en qüestió de rapidesa. El resultat, un altre cop per golejada: 5-1. Gol espanyista marcat pel seleccionat Canyelles.

TERESETES!

Aprofitau aquesta avinentesa
que vos brinden

"ELS TRES TRANQUILS"

És un obsequi que fan a Lluçmajor

Al Teatre dels Seràfics de Lluçmajor

a les 5 de l'horabaixa

27 de març
24 d'abril

22 de maig
26 de juny (darrer dia)

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat.

Comare

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

C/ Rigo, nº 73. Tel. 66 24 90

Premis de pesca

S'han entregat els premis de pesca al club de pesca "ES CAP ROIG", de Llucmajor, en les diferents modalitats: Trofeu "Botifarró" el guanyador del qual va ser Francesc Martínez. El II Trofeu "Carrete", el guanyador del qual va ser M. Vidal.

De la pescada trofeus "SA NOSTRA" el tercer classificat, Joan Sampol, el 2n., F. Taviro i el 1r F. Martínez.

El trofeu President i vice-President va recaure en primer lloc sobre F. Martínez i el segon fou per a Joan Sampol. Aquesta darrera pescada sempre s'ha celebrat des que es va fundar el Club i la va crear el president fundador S. Fullana

TROFEUS REGULARITAT

-Peça major Trofeu "La Caixa" per a Joan Sampol.

4t. classificat, F. Laredo; 3r. F. Pedregosa, 2n. J. Sampol i 1r. M. Vidal.

RESTAURANT
PIZZERIA

TORRE DE CALA PI

Urb. TORRE DE CALA PI

LLUCMAJOR - MALLORCA

Tel. 908 73 98 43

ESPECIALITATS

Pizzas

Carns al forn

Peixos

OBERT TOT L'ANY

TANCAT ELS DIMECRES

**FESTES DE SANT JOAN
A CIUTADELLA**

Sortida: 23 de juny
Tornada: 26 de juny
Preu: 24.900 pts.

I ara també al **SUPERMERCAT PROHENS** de dilluns a divendres de les 15'30 a les 17'30 hores
Tel. 12 01 64. LLUCMAJOR

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 • Fax 26 90 00
S'ARENAL

Gimnàstica rítmica

Club Escola Competició Lluçmajor-Arenal

Tomàs Cantallops i cal esmentar que aquesta competició va tenir una gran afluència de públic a causa de la gran quantitat de gimnastes i per aquest motiu va haver-se de repartir la jornada en matí i horabaixa.

Els clubs i centres participants varen ser aquests: Gimnàstic Palma, Gimnàstic Grech, Col.legi l'Assumpció - Binissalem, Bellver International College, Col.legi Sagrat Cor - Palma, Col. Sant Gaietà-Palma, Col. Can Domenge- Palma, G. Budokan, G.Tania, G. Coll d'en

J. Cardona.- El passat dissabte, dia 19 de març, va celebrar-se al Pavelló del Poliesportiu municipal de Lluçmajor, la II Copa Ciutat de Lluçmajor de gimnàstica Rítmica esportiva.

Aquesta Copa va ser organitzada per les APAS dels col.legis d'EGB de Lluçmajor i pel Club d'Escola de Competició Lluçmajor-Arenal amb el suport de l'Ajuntament de Lluçmajor, Coca-Cola i "Frutales" Lluçmajor. El responsable de l'organització fou

APAS Lluçmajor

AUTOMÒBILS LLUCMAJOR S.L.

Ronda Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Lluçmajor)

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

Rabassa, CDM Es Fortí, Col. de Pràctiques, APAS Lluçmajor (la Vila), Club Escola Competició Lluçmajor-S'Arenal.

Tot seguit us oferim els resultats i les classificacions:

JORNADA MATÍ:

Promoció Individual
Promoció conjunts
Categoria A

Promoció individual:

1a. Zoraida Cifre
2a. Joana Caldés
3a. Martina Morales

Promoció conjunts aleví:

1a. Col. P. Pràctiques
2n. Bellver Int. College
3r. APAS Lluçmajor

4t. L'Assumpció B.

Promoció conjunts juniors:

- 1r. APAS Lluçmajor
- 2n. Sant Gaietà
- 3r. L'Assumpció

Promoció conjunts juvenil:

- 1r. Col. P. Pràctiques
- 2n. L'Assumpció
- 3r. APAS Lluçmajor

Categoria A Infantil:

- 1a. Esther José (Club Lluçmajor)
- 2a. Imme Spilker (club Lluçmajor)
- 3a. Ruth Muñoz (Club Lluçmajor)

Categoria A Juvenil:

- 1a. Catalina Balaguer (club Lluçmajor)
- 2a. M. Carme García (Club Lluçmajor)
- 3a. M. Victòria Madroñal (club Lluçmajor)

JORNADA D'HORABAIXA

- Neòfites
- Categoria C
- Categoria B
- Conjunts

Neòfites infantils:

- 1a. Anabel Martí (Coll d'en Rabassa)
- 2a. M. Carme Flaquer (Gimnàstic)
- 3a. Lúcia Font

Categoria C. Aleví:

- 1a. Verònica Ripoll (Grech)
- 2a. Florentina Torrens (Coll d'en Rabassa)
- 3a. Catalina Barceló (Gimnàstic)

Categoria C Junior:

- 1a. Esther Nieto (Gimnàstic Palma)
- 2a. Maria Roig (Gimnàstic Palma)
- 3a. Irene Vila (Gimnàstic Palma)

Categoria B Infantil:

- 1a. Sonia González (Gimnàstic Palma)
- 2a. Soledat Muñoz (Club Lluçmajor)
- 3a. Sara García (Gimnàstic Grech)

Categoria B. Aleví:

- 1a. Vanesa Barceló (Coll d'en Rabassa)
- 2a. Sofia García (Gimnàstic Grech)
- 3a. Aina M. Barceló (Coll d'en Rabassa)

Categoria B Junior:

- 1a. Antònia Ramon (Gimnàstic

Palma)

- 2a. Patricia Romero (Club Lluçmajor)
- 3a. Gemma Giménez (Sagrat Cor)

Categoria B Juvenil:

- 1a. Joana M. Cifre (Coll d'en Rabassa)
- 2a. Antònia Cerdà (Club Lluçmajor)
- 3a. Eva Amengual (Gimnàstic Palma)

Conjunts infantils:

- 1r. Club Comp. Lluçmajor
- 2n. Club Gimnàstic Grech

Conjunts juvenils:

- 1r. Club Com. Lluçmajor
- 2n. Club Gimnàstic Grech

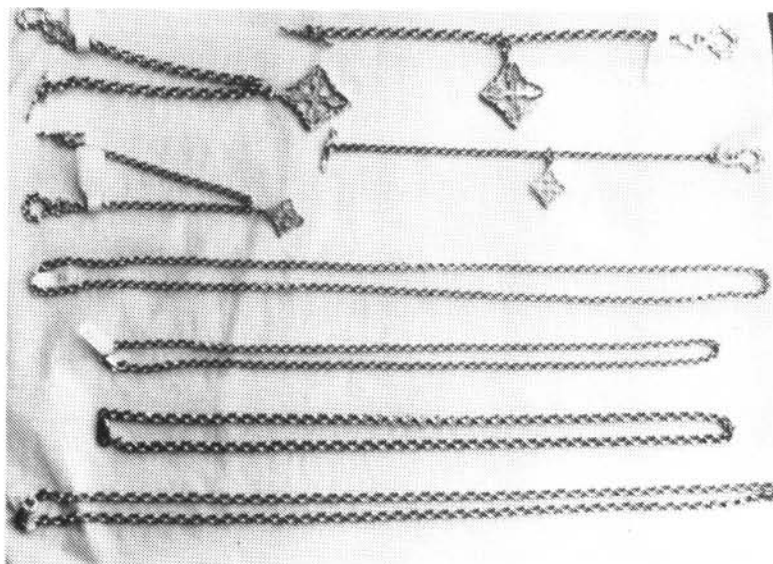
La suma de les cinc millors puntuacions de les gimnastes de cada club va donar com a guanyador d'aquesta II Copa Lluçmajor, al Club-Escola Competició Lluçmajor-S'Arenal. Va fer entrega del trofeu el batle de la ciutat, Sr. Gaspar Oliver.

FABRICA DE JOIERA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

Especial Noces, Comunion i Naixements

30 % de descompte:

Granets   *Polseres mallorquines*
Cordoncillos   *Arracades*
Aros   *etc., etc.*

NOVETAT ESPECIAL:

Fotos gravades en plaques d'or

C/ Born, 29 - Tel. 66 04 03 LLUCMAJOR

Notes columbòfiles del mes d'abril

El Pla de Curses, del Club Columbòfil Llucmajorer, pel mes d'abril de la Temporada 1993/1994 era el següent:

30-3-94; 2-4-94; Alacant, Velocitat, V.R. i N.

6-4-94; 9-4-94; Elvissa, Velocitat, Entr

6-4-94; 9-4-94; Orihuela, Velocitat, V.R. i N.

13-4-94; 16-4-94; Benissa, Velocitat, V. Grup

13-4-94; 16-4-94; Baza, Fons, F.R. i N.

20-4-94; 23-4-94; Orihuela, Velocitat, V.R. i N.

27-4-94; 30-4-94; Calpe, Velocitat, V. Grup

27-4-94; 30-4-94; Campillos, Gran Fons, G.F.R. i N. 29-3-94

En aquest mes d'abril la columbòfila llucmajorera ha duit a terme les amollades d'Elvissa, Alacant, Orihuela, Benissa, Baza, Calpe i Campillos. Els coloms que els passats mesos entrenàvem a l'illa en vols de curt recorregut amb la finalitat d'augmentar la seva resistència a l'esforç i el sentit del'orientació, han lluitat per tornar a la nostra roqueta des dels punts assenyalats. El resultat de les curses d'aquest mes ha estat el següent:

CLASSIFICACIONS:

Lloc: Alacant

Velocitat

data: 02-04094

General:

1. Julià Monserrat, amb el colom 51046/93 bronze, mascle a 1.319 mxm.

2. Jeroni Tomàs, amb el colom 51089/93 blanc, femella a 1.300 mxm.

3. Francisco Roig, amb el colom 24925/92 pardo, mascle a 1.290 mxm

4. Julià Monserrat, amb el colom 25515/92 bronze, femella a 1.290 mxm

5. Julià Monserrat, amb el colom 51036/93 pardo, femella a 1.286 mxm

Designats:

1. Jeroni Tomàs, amb el colom 51089/93 blanc, femella a 1.300 mxm

2. Francisco Roig, amb el colom 24925/92, pardo, mascle a 1.290 mxm

3. Germans Ballester, amb el colom 50292/93 pardo, mascle a 1.245 mxm

4. Bernat Bonet, amb el colom 60850/91 blanc, femella a 1.243 mxm

5. Janer i Tomàs, amb el colom 50308/93, pardo, femella a 1.096 mxm

Lloc: Elvissa

data: 09/04/94

C. General:

1. Bernat Bonet

2. Joan A. Agullo

3. Julià Monserrat

C. Designats:

1. Bernat Bonet

2. Miquel Mulet

3. Gil Garau

Amb aquesta cursa acabaven les curses des d'Elvissa i el grup A quedava classificat en primer lloc.

La Classificació General d'Elvissa és la següent:

1. Julià Monserrat

2. Janer i Tomàs

3. Joan A. Agulló

Lloc: Orihuela

Velocitat

data: 09/04/94

General:

1. Bernat Bonet, amb el colom 51161/93 pardo, mascle a 1.619 mxm

2. Janer i Tomàs, amb el colom 51090/93 pardo, mascle a 1.613 mxm

3. Janer i Tomàs, amb el colom 280821/93 pardo, mascle a 1.560 mxm

4. Bernat Bonet, amb el colom 60813/91 pardo, femella a 1.559 mxm

5. Julià Monserrat, amb el colom 25551/92 blau, femella a 1.549 mxm

Designat:

1. Bernat Bonet, amb el colom 51161/93 pardo, mascle a 1.619 mxm

2. Julià Monserrat, amb el colom 25551/92 blau, femella a 1.549 mxm

3. Llorenç Tomàs, amb el colom 60441/91 blau,

femella a 1.455 mxm

4. Salvador Paniza, amb el colom 50015/93 pardo, mascle a 1.452 mxm

5. Antoni Oliver, amb el colom 50179/93 blau, mascle a 1.443 mxm

Lloc: Benissa

Velocitat

data: 17/04/94

General:

1. Joan Jaume, amb el colom 60286/91 pardo, femella a 1.335 mxm

2. Bernat Bonet, amb el colom 25094/92, blau, femella a 1.327 mxm

3. Germans Ballester, amb el colom 50287/93 bronze, femella a 1.320 mxm

4. Julià Monserrat, amb el colom 50915/93 pardo, mascle a 1.311 mxm

5. Janer i Tomàs amb el colom 50345/93 pardo, mascle a 1.279 mxm

Designats:

1. Joan Jaume, amb el colom 60286/91 pardo, femella a 1.335 mxm

2. Janer i Tomàs, amb el colom 50345/93 pardo, mascle a 1.279 mxm

3. Gil Garau, amb el colom 50828/93 pardo, femella a 1.248 mxm

4. Salvador Paniza, amb el colom 280761/93 blau, mascle a 1.120 mxm

5. Miquel Mulet, amb el colom 24800/92 pardo, femella a 838 mxm

Lloc: Baza

data: 17/04/94

General:

1. Germans Ballester, amb el colom 50255/93 pardo, mascle a 1.413 mxm

2. Julià Monserrat, amb el colom 24475/92 cendros, femella a 1.409 mxm

3. Germans Ballester, amb el colom 50257/93 pardo, mascle a 1.377 mxm

4. Llorenç Socias, amb el colom 50643/93 cendros, mascle a 1.372 mxm

5. Llorenç Tomàs, amb el colom 280531/93 pardo, femella a 1.351 mxm

6. Julià Monserrat, amb el colom 59932/91, bronze,

femella a 1.329 mxm

Designats:

1. Germans Ballester, amb el colom 50255/93 pardo, mascle a 1.413 mxm

2. Llorenç Tomàs, amb el colom 280531/93 pardo, femella a 1.351 mxm

3. Llorenç Socias, amb el colom 50616/93 cendros, femella a 1.324 mxm

4. Joan Jaume, amb el colom 24321/92 cendros, mascle a 1.301 mxm

5. Jeroni Tomàs, amb el colom 51421/93 cendros, femella a 1.280 mxm

Lloc: Orihuela

Velocitat

data: 23/04/94

General:

1. Jeroni Tomàs, amb el colom 71044/89 pardo, mascle a 1.346 mxm

2. Janer i Tomàs, amb el colom 50395/93 blau, mascle a 1.342 mxm

3. Janer i Tomàs, amb el colom 50387/93 gris, mascle a 1.341 mxm

4. Julià Monserrat, amb el colom 51048/93 blau, femella a 1.335 mxm

5. Joan A. Agulló, amb el colom 24223/92 cendros, femella a 1.307 mxm

Designats:

1. Joan A. Agulló, amb el colom 24223/92 cendros, femella a 1.307 mxm

2. Sebastià Mas, amb el colom 50783/93 roig, mascle a 1.281 mxm

3. Jeroni Tomàs, amb el colom 51440/93 pardo, mascle a 1.252 mxm

4. Climent Tomàs, amb el colom 50133/93 pardo, mascle a 1.250 mxm

5. Bernat Bonet, amb el colom 60813/91 pardo, femella a 1.236 mxm

Lloc: Calpe

Velocitat

Data: 30/05/94

General:

1. Julià Monserrat, amb el colom 50909/93 bronze, mascle a 787 mxm

2. Julià Monserrat, amb el colom 51005/93 blau,

femella a 592 mxm

3. Joan Jaume, amb el colom 24388/92 blau, mascle a 530 mxm

4. Jeroni Tomàs, amb el colom 51441/93 gris, mascle a 456 mxm

5. Miquel Munar, amb el colom 50431/93 cendros, mascle a 414 mxm

Designats:

1. Miquel Munar, amb el colom 50431/93 cendros, mascle a 414 mxm

Lloc: Campillos

Gran Fons

Data: 30/04/94

General:

1. Miquel Munar, amb el colom 24058/92 roig, mascle a 476 mxm

Aquest colom és l'únic cronometrat a Lluçmajor en aquesta amollada el segon dia (01/05/94)

Les classificacions, mancant una cursa, són les següents:

Regularitat:

1. Julià Monserrat, 319
2. Janer i Tomàs, 276
3. Jeroni Tomàs, 256
4. Miquel Munar, 255
5. Joan Jaume, 254

Designats:

1. Bernat Bonet, 328
2. Jeroni Tomàs, 315
3. Joan Jaume, 302
4. Janer i Tomàs, 276
5. Julià Monserrat, 271

Seguretat:

1. Julià Monserrat, 497

2. Joan Jaume 480

3. Gil Garau, 459

4. Bernat Bonet, 429

5. Miquel Munar, 414

Joan Jaume

Tema:

El passat cinc d'abril tingué lloc, en el local de la FCMB, una conversa-col·loqui amb la delegada del medi ambient de la Conselleria d'Agricultura. La conversa va discórrer en termes distesos exposant el problema dels falcons. És de destacar el reconeixement per part de la conselleria que els falcons no estan ni molt manco en perill d'extinció més aviat amb excés de població, tant és així que tenen problemes per trobar el lloc adequat per fer les seves cries. Ens va dir que tenien unes setanta cinc colles de falcons controlades a Mallorca, encara que saben que n'hi ha algunes més, els entesos digueren que doblant aquesta quantitat encara quedaven curts, qualcú irònicament digué el que es podia fer en tants de descontrolats.

Pensem que no és molt el que es farà, però el que és important és que al manco per primer cop, als columbòfils ens escoltin i s'interessin pels nostres problemes.

Julià Monserrat

Billar

1r Campionat Local a 3 bandes

Miquel Font, guanyador

Joan

Organitzat pel club de Billar Lluçmajor i patrocinat per l'Ajuntament a més de la col·laboració d'altres cases comercials, recentment s'ha celebrat al bar "Aki", seu del club, el Primer Campionat local de Billar a 3 bandes el vencedor final del qual va ser Miquel Font, seguit de Tomeu Coll, i en tercer lloc, Pere Ballester.

Una dotzena de billaristes hi prengueren part i fins al darrer moment no es va saber qui era el vencedor perquè hi va haver molta igualtat. Finalment, la classificació va ser aquesta:

JUGADORS	CLASSIFICACIO	MILLOR TACADA GENERAL	MILLOR MITJANA PARTIDA	MILLOR TACADA
P. BALLESTER	3º	-0,394-	0,588	7
B. COLL	2º	0,351	0,476	4
A. ESTELRICH	6º	0,309	0,555	4
M. FONT	-1º-	0,367	-0,625-	5
G. SACARES	5º	0,328	0,444	4
I. DEL SALTO	4º	0,271	0,444	4
M. CANTALLOPS	8º	0,255	0,425	4
J. FERRER	7º	0,304	0,434	-7-
B. OBRADOR	11º	0,211	0,265	3
B. OLIVER	10º	0,199	0,333	3
J. GARCIA	9º	0,213	0,350	3
L. PONS	12º	0,128	0,260	2

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
IBATEKS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

PIVA MOTOR S.A.

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

NAIXEMENTS

- Sonia Rojo de La Torre, filla d'Àngel i Maria Consuelo nasqué el 2-3-94.
- Caterina Maria Bonnín i Fiol, filla de Josep i Antònia nasqué el 8-3-94
- Eduard Cirer i Salleras fill d'Antoni i Maria Teresa nasqué el 20-3-94
- Joan Gelabert i Mayol, fill de Joan i Aina nasqué el 16-4-94
- Catalina Mut i Salvà, filla d'Antoni i Aina nasqué el 16-4-94
- Joan Garcias i Tur, fill de Damià i Francesca Maria, nasqué l'11-4-94
- Maria del Mar Mas i Bermúdez, filla de Miquel i Maria Dolors nasqué el 22-4-94

MATRIMONIS

- Josep Maria Naranjo Pérez i Silvia Diaz Diaz, es casaren el 26-2-94 a l'Església de la Lactància.
- Miquel Àngel Soler Barranco i Maria Dolors Cantero Villena, es casaren el 15-1-94 a l'Església de Sant Bonaventura.
- Jordi Torre Gimeno i Maria Teresa Rivera Fernández, es casaren el 5-3-94 a l'Església de la Lactància.
- Manel Martín Hidalgo i Maria Isabel Pozo Martínez es casaren el 14-3-94 a l'Església de Sant Miquel
- Jose Zanoguera Ribas i Maria Elena Rodríguez Buendía es casaren el 19-2-94 a l'Església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Joan Noguera Vidal i Joana Maria Tomás Casdell es casaren el 26-2-94 a l'Església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Jesús Amado Pastoriza i Carme Pareja Camacho, es casaren el 9-4-94 a l'església de la Lactància.
- Mateu Ginard Puigserver i Maria Magdalena Pérez Garcias, es casaren el 19-3-94 a l'Església de Sant Bonaventura.
- Andreu Fuentes Arsona i Cristina Ferris Aguiló es casaren el 5-3-94 a l'església de Sant Bonaventura.

DEFUNCIONS

- Celestina Remedios Díaz i Padilla morí el 2-3-94 als 92 anys.
- Antoni Puig i Oliver, morí el 5-3-94 als 81 anys.
- Àngel Medina i Campos, morí el 6-3-94 als 68 anys.
- Antònia Russiñol i Bauzà, morí l'11-3-94 als 88 anys.
- Margalida Salvà Ros, morí el 14-3-94 als 57 anys.
- Damià Coll i Tomàs, morí el 17-3-94 als 85 anys.
- Josep Torrano i Gil, morí el 18-3-94 als 67 anys.

- Llorença Julvez i Tejero, morí el 26-3-94 als 77 anys.
- Teresa Juarez i Saez, morí el 18-3-94 als 46 anys.
- Maria Taberner i Monserrat, morí el 28-3-94 als 79 anys.
- Maria Vidal i Monserrat, morí el 31-3-94 als 73 anys.
- Marcelino Carreras i Bagur, morí el 5-4-94 als 83 anys.

- Pau Muñoz i Cuenca, morí el 8-4-94 als 77 anys.
- Francesca Cabello i Moreno, morí l'11-4-94 als 89 anys.
- Magdalena Pons i Salvà, morí el 22-4-94 als 98 anys.
- Antoni Jaume i Llompart, morí el 15-4-94 als 81 anys.
- Joan Salvà i Pericàs, morí el 26-4-94 als 87 anys.

SOPA DE LLETRES

10 Objectes que fabrica un Gerrer

N	O	L	X	O	G	O	A	M	U	L	A
B	Y	L	A	S	P	R	L	V	B	O	T
Q	G	E	N	X	O	D	B	I	M	U	J
A	O	B	H	D	Q	O	M	O	X	X	O
R	B	!	A	M	F	N	P	J	A	A	V
R	O	R	L	B	A	R	C	E	L	L	A
E	I	C	F	C	M	F	O	L	L	U	Q
G	U	O	A	S	U	O	O	P	Q	E	U
H	B	R	B	Z	A	I	B	A	F	T	E
A	I	A	I	U	S	J	O	M	E	E	M
R	I	M	A	S	T	C	A	C	I	P	U
A	Z	T	O	Y	A	T	V	O	A	X	E
M	A	C	U	D	A	P	D	A	E	A	P

Solució del mes passat

- Ciutadella
- Mercadal
- Ferreries
- Alaior
- Sant Lluís
- Maó

P'es forat des moix

Equivocar-se és humà. Rectificar és de savis

TALLERS CAÑELLAS — ROTGER
SERVEI OFICIAL *FIAT*
FIAT PRESENTA LA NUEVA FIAT.

Lo ultimo de Fiat ya esta aqui. Con mas pasion, mas amor por el detalle. Fiat presenta el Fiat Punto. Mas seguridad, cada centimetro del Fiat Punto ha sido concebido para proteger la vida a bordo. Mas temperamento, un autentico simbolo de fuerza y energia, con una estabilidad y una manejabilidad superiores a todo lo conocido hasta

ahora en su segmento. Mas respeto por el medio ambiente, lo que significa la reutilización total de los materiales que lo componen, excluyendo en su produccion todo tipo de productos perjudiciales para la naturaleza. Seis velocidades, el Fiat Punto SS "4 Speed" transforma todos los esquemas convencionales de conduccion.

Sensaciones mas energicas y brillantes con consumos reducidos. El Fiat Punto presenta 19 versiones en 3 o 5 puertas.

Con el Punto, Fiat presenta la nueva Fiat.

FIAT PUNTO. LA RESPUESTA. *FIAT*

C/ Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Llucmajor)

SYIP

Comparau la qualitat i el servei de les nostres seccions:

- Carnisseria
 - Xarcuteria

- Congelats
 - Fruiteria

Aprofitau les ofertes del dia: CADA DIA UNA OFERTA!

LA VOSTRA BOTIGA DE CADA DIA A LLUCMAJOR

C/ Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

NUEVO
PASSAT

**Detrás de las grandes pasiones,
siempre hay buenas razones.**

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.**

Cra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

AUTO-ELECTRIC
Barceló
S.L.

Guillem Barceló Cardell
Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

D.N.I. 41402521Z

Aire condicionat OFERTES

Fiat Regata D5 1.9 any 1986: **160.000 PTA**

Fiat Tipo 16 val. IE 1.8 any 1989: **197.142 PTA**

Ford Escort, Sierra i Fiesta: **197.142 PTA**

Lancia, Delta i Prima 1.6 any 1992: **199.210 PTA**

Per a altres vehicles consultau preus

"L'oferta és limitada"

*Vos oferim una revisió de l'aire condicionat per un preu mòdic.
Consultau-nos!*